HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 12 — No. 4103 | Yazı işleri telefonu: 20203 | PAZARTESİ 5 İKİNCİKÂNUN 1942 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

Bu sabahki haberler

Edenin çok mühim beyanatı

"Rusya ile tam manasile teşriki mesaide bulunmamız için güçlük'er vardır,,

İngiliz hariciye nazırı: «Fakat bunların birleşmemize mâni olacağını hiçbir zaman ummam» diyor

Londra, 5 (A.A.) — İngiltere hariciye nazırı Eden Sovyet Rusyaya yapmış olduğu ziyaret hakkında dün gece beyanatta bulunmuştur. Eden demiştir ki:

«— Stalin ve Molotof ile yapmış olduğum görüşmeler son harbdenberi Sovyet Rusya ile İngiltere arasında askeri ve siyasi müzakere ve görüşmelerin en şümullüsü ve en mühimmi olmuştur.

Mükâlemelerimizin ilk safhaları harbin sevk ve idaresine aid olmuştur.

Her iki memleket ayni gayeleri gütmektedirler.

Sulh ve emniyetin tesisi hakkında bu müzakereye pek büyük bir ehemmiyet atfediyorum.

Sulh şartları ve bu yolda alınacak tertibat hakkında birlikte müşavere lerde bulunduk.

Hâdiselerin umduğumuz gibi çıkacağını ümid etmekteyim.

Sovyet Rusya ile yalnızca kararlar alamayacağımız pek aşkârdır.

Önümüzdeki aylarda sıkı müşavere lerde bulunacağız.

Bu meseleler hakkında Sovyet Rusya ile müzakere ve münakaşalara başlamış olmamız çok faydalı olmuştur.

Sovyet Rusya ile tam manasile teşriki mesaide bulunmamız hakkında güçlükler vardır.

Bunlar maziden kalma tezadlardan ileri gelmektedir.

Fakat bunların birleşmemize mâni olacağını hiçbir zaman ummam.»

Sovyet Rusyadaki harb vaziyetine temas eden Eden şunları söylemiştir:

«— Her nereye gittim ise Rusların azmi ve cesareti ile karşılaştım. Rus lar şimdi düşmanın hakkından gelecek lerine emin bulunmaktadırlar.

Ruslar şimdi müdafaadan çetin bir taarruza geçmişlerdir.

Alman esirleri ile görüştüm. Bunların hepsi soğuktan fevkalâde muztarib olan genç çocuklardır. Üniformaları çok incedir. Çizmeleri kış için değildir. Hitlerin muhafızları olan S. S. kıt'alarının üniformaları daha iyidir.

Rus ordusunun ne kadar büyük bir sürat ile ilerlemekte olduğuna şahid oldum.»

Levazım meselesine temas eden Eden şunları söylemiştir:

«— İlk Alman hamlesinde verimleri inkıtaa uğramış olan Sovyet harb levazımı fabrikalarının istihsalâtı şayanı hayret bir surette artmıştır. Bu harb levazımının çok yüksek cinsten olduğu görülmüştür.»

Wavelin mühim beyanatı

Londra, 5 (A.A.) — Uzakşark başkumandanlığına tayin edilmiş olan General Wavell yeni vazifesine başlamak üzere Delhiden ayrılmadan evvel verdiği beyanatta bilhassa şu iki noktaya temas etmiştir:

1 — Son zafer elde edilinciye kadar çarpışmalara devam edilecektir.

2 — Uzakşarkta harb vaziyeti müttefikler lehine dönmeden evvel daha fazla buhranlı günler olacaktır.

General Wavell demiştir ki:

«Bana verilen vazifenin ne derecede mühim ve ne derecede ağır ve mes'uliyetli olduğunu tamamile müdrikim.

Şunu söylemek isterim ki harb vaziyeti tamamile lehimize dönmeden evvel şimdikinden daha fazla da aleyhimize dönebilir.

Kuvvetlerimizi temerküz ettirmeli ve düşmana büyük darbeyi indirmeğe hazırlanmalıyız.

İngiliz, Birleşik Amerika, Avustralya, Çin, Yeni Zelanda, Felemenk askerleri Japon korsanlarını muvakkaten ele geçirdikleri yerlerden atacaklardır.»

Japon donanmasından bir görünüş ve filo başkumandanı amiral Yamamota

Müttefiklere göre

İngilizler yeni hatta çekildiler

İngiliz tayyareleri Japon gemilerini bombaladılar

24 Japon tayyaresi Singapuru bombardıman etti

Singapur, 4 (A.A.) — İngiliz Uzakşark tebliğinde kaydedildiğine göre gece Perak'ın şimal cephesi üzerinde düşmanın tazyiki devam etmiştir.

İngiliz kıt'aları daha cenubda bulunan mevzilere doğru çekilmişler ve kendilerini zırhlı arabalarla takib eden düşmana kayıblar verdirmişlerdir.

Alınan haberlere göre düşman dün Bruneci'nin takriben 150 kilometre şimalinde bulunan Weze -

(Devamı 5 inci sayfada)

Japonlara göre

Malezyada ileri hareketi

"Mühim bir şehre doğru,,

Luzon adasında Japonların hava faaliyeti arttı

Tokyo, 4 (A.A.) — Malezyadan Domei ajansına bildirildiğine göre dün gece yarısı Perak devletini Selanger devletinden ayıran nehri geçmiş olan Japon kuvvetleri Selager devletinin şimal kısmında ilerleyerek bu sabah sevkülceyş bakımından pek mühim bir şehrin görülmekte olduğu bir mevzie varmışlardır. Bu şehir Malezyanın ikinci derecede mühim bir şehridir. Kuala Lumpur olduğu zannedilen bu şehir Singapurun ileri mü

(Devamı 5 inci sayfada)

Makineye verilirken

Almanlar Ruslara karşı üç müdafaa hattı yapıyorlarmış!

Bunların ikisi Polonyada, üçüncüsü eski Leh - Alman hududunda imiş!

Nevyork, 5 (A.A.) — Nevyork Times gazetesinin Stokholmdaki hususi muhabiri telgrafla şu haberi vermektedir:

Sovyet mukabil taarruzunu durdurmak için Almanlar derinliğine üç müdafaa hattı inşa etmektedirler. Bunlardan ikisi Polonyadadır.

Almanyanın müdafaası için hazırlanan üçüncüsü ise eski Polonya - Alman hududu uzunluğundadır.

Bu hatlardan birincisi eski Rus - Polonya hududu üzerindedir. Almanlar burada Stalin hattı üzerinde süratle istihkâmlar inşa etmektedir. Fakat bu istihkâmlar şimdi aksi istikamete çevrilmektedir. Bu hat Minsk'in garbından geçmekte ve Pinsk bölgesini kaplamaktadır.

Malayada kat'i muharebeler başlamak üzere bulunuyor

Japonlar Malakada büyük bir çevirme hareketi yapıyorlarmış

Vişi 5 (A.A.) — Singapurdan alınan haberlere göre Malaka yarımadasında Japonların yapmakta oldukları büyük bir çevirme hareketi tebellür etmektedir.

Peraktan ilerlemekte olan Japon kıt'aları İngiliz ordusunun ric'at hattını kesmek gayesile hareket etmektedir.

Vişi 5 (A.A.) — Tokyodan alınan bir habere göre Japon genel kurmayı Malaya yarımadasında büyük bir muharebenin vukuuna intizar etmektedir.

Singapurun son tebliği

Londra, 5 (A.A.) — Dün Malayadan öğleden sonra neşredilmiş olan tebliğden başka haber alınamamıştır.

Bu tebliğde İngiliz kıtaatının daha cenuba doğru yeni mevzilere çekildikleri bildiriliyordu.

Birmanya yolunda

Vişi 5 (A.A.) — Tokyodan bildirildiğine göre Japon kıt'aları Birmanya yolu üzerinde harekete geçmek üzere bulunmaktadırlar.

Singapurda

Vişi 5 (A.A.) — Stefaninin Şanghaydan aldığı bir habere göre Singapur müdafaasına iştirâk etmek üzere 100.000 Avustralya askeri bu şehre gelmişlerdir.

[Askeri vaziyet]

Uzakşark, doğu ve Libya cephelerine umumî bir bakış

Almanların Sovyet cephesinin merkez mıntakasında kışlık hatta girebilmeleri meselesi henüz sona ermemiş gibi görünüyür

Yazan: Emekli General K. D.

1 — Japonların Manillâyı işgal etmelerinin bir hakikat olmasına ve buna müsteniden dünkü yazımızda serdettiğimiz mütalealara ve tahmin lere rağmen Filipinlerdeki umumi durumun henüz tamamile aydınlanmamış olduğu en son haberlerden anlaşılmaktadır. Gerçekten, bu haberlere göre General Mak Arturun komutası altında bulunup Luzon adasının muhtelif bölgelerinden ilerlemeğe uğraşan Japon kuvvetlerine karşı şiddetli müdafaalarda bulunmakta olan Birleşik Amrika - Filipin kuvvetleri henüz Luzon adasından ayrılmamış oldukları gibi Manillâyı da evvelce müdafaa [illegible] sonra tahliye eden Birleşik Amerika [illegible]leri Filipin kuvvetleri hepsinde diğer kuvvetlerle birleşerek Luzon adası d[illegible] de daha bir müddet [illegible] bir mukavemet merkezi tesis etmek gayesile şimale doğru çekilmişlerdir. Ke[illegible]zalik gene bu haberlere göre, General Mak Artur Manillâ'nın 48 kilometre cenubundaki Cavite deniz üssünü tahliye ettirmiş olduğu halde Manillâ limanını hâkimiyeti altında bulundurabilecek bir mevzi olan Corregidor adasını henüz tahliye ettirmemiş ve bu suretle Filipin sularındaki Japon donanmasının kolaylıkla Manillâ limanından ve Cavite üssünden istifade edebilmesi imkânını selbeylemiştir.

Acaba son haberlerin bildirdiği bu durum doğru mudur? Şayed doğru ise General Mak Arturun kendisini ve bütün kuvvetlerini Luzon adasının her tarafından mütekabil taarruz hareketleri yapmakta olan Japon kuvvetlerinin çemberi içine adeta kasdî gibi bir şekilde atması muvafık mıdır?

Eğer Filipinlere yakın günlerde bir imdad gelmesi, yahud Malaya yarım

(Devamı 6 ncı sayfada)

Yurdda ekim faaliyeti

Bu yıl patates ve mısır istihsalâtı çok arttırılacak

Egede tedkiklerde bulunan Ziraat Vekilinin beyanatı

Muhlis Erkmen, çiftçinin istihsâl düzenlerinin plânlaştırılması mukarrerdir, diyor

İzmir, 4 (Hususî) — Ziraat Vekili Muhlis Erkmen öğleden sonra Burnova Ziraat mektebinde ziraatçilerle istifadeli bir hasbihalde bulunmuş, son don vaziyetinin memlekette ziraate faydasile zararlarının karşılaşabileceğini beyan etmiştir. Vekil, tetkikleri etrafında bana şunları söyledi:

«— Ege seyahatim istifadeli geçti, Dalaman devlet çiftliği hayvancılığı, ziraat san'atları, sütçülüğü ve fidancılığile yakında büyük bir çiftlik olacaktır. Orada bir ziraat mektebi de kurmayı tasarladık.

İzmirde bu yıl üzerinde önemle duracağımız ziraat düzenleri mevzuu ile meşgul oldum. Pulluk ve demir âletleri yapanlarla temastayız. Çiftçinin istihsal düzenlerinin plânlandırılması mukarrerdir. Ayda 5000 pulluğa ihtiyacımız vardır.

Yazlık mahsul, bilhassa pa-

(Devamı 6 ncı sayfada)

Kont Ciano İngiltereyi itham ediyor

İtalya Hariciye nazırının sözleri

«Kremlin'i kim ortadan kaldırırsa medeniyeti kurtarmış olacaktır»

Roma, 4 (A.A.) — İtalyan Hariciye Nazırı Kont Ciano 3 Sonkânun 1925 tarihinin 17 nci yıldönümü münasebetile dün öğleden sonra Bolonya'ya gelerek, refakatinde İtalyanın Berlin bü-

(Devamı 5 inci sayfada)

Ruzvelt mesajını hazırlıyor

Vaşington, 5 (A.A.) — Ruzvelt pek yakında söyliyecek olduğu mesajı hazırlamakla meşguldür. Bu mesaja pek büyük bir ehemmiyet atfedilmekte ve sabırsızlıkla beklenmektedir.

Tren seferleri yeniden azaltıldı

Tatbikata bugün geçiliyor

Ankara, 4 (A.A.) — Haber aldığımıza göre hâsıl olan bazı zaruretler dolayısile işletme günleri evvelce tahdid edilmiş olan katarlara ilâveten diğer bir kısım katarların seferlerinin de azaltılmasına Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünce karar verilmiştir. 5/1/1942 tarihinden itibaren işletme

(Devamı 5 inci sayfada)

Japonlar Luzonda yeniden harekete geçtiler

Vaşington, 5 (A.A.) — Filipinlerden alınan en son habere göre Japonlar Luzon adasında Manillanın şimali garbisinde yeniden hücuma başlamışlardır.

Vişi 5 (A.A.) — Filipin adaları zümresinden bulunan Mindanao şimdi tamamen Japon işgali altına girmiştir.

Bu suretle Filipin adalarındaki askerî vaziyetin ehemmiyeti azalmaktadır. Luzon adasınıa Manillanın sukutundan sonra Japon tazyiki bu şehrin şimalinde temerküz etmektedir. Bu mıntakada büyük bir muharebe beklenmektedir.

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 5 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet resmî tebliği:

Kıt'alarımız düşmana karşı muvaffakıyetli muharebeler vermeğe devam etmektedirler. Borovsk şehri yeniden zaptedilmiştir.

Merkez mıntakasında Almanların mevzilerini sağlamlaştırmalarına meydan verilmemektedir.

Londra, 5 (A.A.) — Sovyet Rusyadan alınan haberlere göre Ruslar Mojaiske karşı tehdidlerini arttırmaktadırlar.

Bu sabahki tebliğde adı geçen Borovsk şehri Malojaroslavetz'in takriben 35 kilometre şimalinde bulunmaktadır.

Çörçil Ruzveltle görüştü

Vaşington, 5 (A.A.) — Çörçil ile Ruzvelt dün gece burada müttefikler harb şûrasında bulunmuşlardır.

Kara kış

Edirnede kızaklar işlemiye başladı

Tramvayların bugün işlemesi muhtemel

Anadoluda bazı yerlerde karın yüksekliği 80 santimi buldu, Kızılcahamamda halk 3 gün evlerinden çıkmadı

Şehrimizde bir hafta evvel başlıyan şiddetli soğuklar ve kar dün de devam etmiştir.

Evvelki gün öğleden sonra duran kar dün sabah tekrar başlamış

(Devamı 2 ncı sayfada)

Hergün

Dünyanın Gelecek şekli

Ekrem Uşaklıgil

Tarihte 18 inci asır devletlerin karşılıklı durumlarında temelli bir değişikliğe başlangıç olması bakımından bir dönüm noktası olarak sayılır.

17 nci asırda büyük devlet olarak sıra ile Fransayı, Avusturyayı, İspanyayı, İsveçi, Felemengi ve cenubda da Osmanlı İmparatorluğunu görüyorduk.

18 inci asırda bu devletlerden dört tanesi, Holânda, İspanya, İsveç ve Türkiye ikinci saffa düştükleri gibi Fransa da eski üstünlüğünü kaybetti. Onların yerlerini İngilterenin, Prusyanın ve Rusyanın almış olduklarını gördük.

Değişme ve gelişme akıntısı Japonya ile Amerikayı da büyük devletler arasına katarak ve Fransanın muvakkat durgunluğundan kalkındığını görerek 2 asır müddetle bu tempo dahilinde devam etti, ve bu harb dünyayı ufaktefek farklarla, isim değiştirmelerile; fakat esasta gene bu halde buldu.

Hiç şüphe etmiyelim ki, gelecek nesiller tarih yazarlarken 18 inci asır gibi 20 nci asrı da devletlerin karşılıklı durumlarında büsbütün temelli bir değişikliğe başlangıç olması bakımından bir başka daha ehemmiyetli dönüm noktası olarak sayacaklardır. Daha temelli, daha ehemmiyetli dedik, zira bu değişikliğin yalnız devletlerin durumlarında değil, ayni zamanda milletlerin yaşayış şekillerinde de görülecektir.

Anlaşmamazlıkların temellerini arayıp bulmak için sömürge kıymetinin bazı devletler tarafından vaktinde anlaşılıp bazıları tarafından ise anlaşılamamış olduğu eski zamanlara kadar inmeye lüzum yok, son buhrana sebeb olan anlaşmamazlık tohumunun nihayet 25 sene önce toprağa düşerek hırs, inad, kin ile mütemadiyen sulandıktan sonra bir Danzig vesilesinden istifade ederek patlak vermiş olduğunu düşünmek insanlığın böyle akıbeti belirsiz bir değişikliğin ihtimalinin önüne gelip durmak için ne gibi meyilli bir satıh üzerinden kaymış olduğunu hatırlamağa bol bol kâfidir.

Bununla beraber insanlığı tehdid eden tehlikenin büyüklüğünü elbette bugünkü genişliğile, korkunçluğile değil, fakat yalnız Avrupa çerçevesinde bir derecesini görebilenler, önünü almağa çalışanlar bulunmuştu, fakat gene o hırs, inad, kin akliselimin son dakikada olsun galebe çalmasına mâni oldu. Artık akliselimin son bir depreme ile karşı taarruza geçmesi muhtemel görünmediğine göre büyük değişiklik muhakkaktır mukaddердir, denilebilir. Bu, büyük değişiklik acaba ne şekilde olacak?

Ne Mihverin muhtemel bir galebeye güvenle ileri sürmüş olduğu yeni nizam prensipleri, ne de Anglo - Sakson ilmi ile ortaklarının 26 lı beyannameleri muhtemel değişiklik hakkında bize kat'i bir fikir verebilirler. Galebeden evvel ileri sürülmüş olan şartların galebeden sonra aynen tutulabildikleri ve ya tutuldukları hemen hiç görülmemiştir. Ayni suretle tarafların düşüncelerini ve ortaklarını aynen muhafaza edebildikleri de görülmemiştir. Denilebilir ki tarafların karşılıklı istek ve sözlerine rağmen dünyanın gelecek şeklini tahmin sahasında elimizde hiç bir ölçü ve önümüzde hiç bir ışık yoktur. Yalnız iki esas hayal meyal göze çarpıyor.

Bu iki esastan birincisi Mihverin galebesi halinde Avrupaya yalnız Almanyanın, Asyaya da yalnız Japonyanın kendi dilek ve denemelerine göre birer biçim verecekleridir. İkinci esas ise gerek Avrupaya ve gerek Asyanın büyük kısmına biçim vermek vaziyetinin Almanya ile Japonya yerine, 400 milyonluk komünistcinin de iki - hakile 600 milyonluk bir kütleyi temsil edecek olan Sovyet Rusya - ya düşeceğidir. Amerika Okyanusya, bazı kısımlarında Asya gene eskisi gibi büyük deniz kuvvetleri sayesinde Anglo - Sakson âlemin - de kalacaktır.

18 inci asırdan sonra 20 nci asırda da kaç büyük devlet küçülecek, kaç küçük devlet büyüyecek? Rakam ve isim zikretmek mümkün değildir. Yalnız sayının belki yarıyarıya eksileceği düşünülebilir. Galebenin bir tarafta veya diğerinde kalmasının sayı eksikliği üzerinde tesiri yoktur. Galebenin şu veya bu tarafta kalmasından ancak milletlerin yaşama şartları müteessir olacaktır, o da bir dereceye kadar.

Ekrem Uşaklıgil

TAKVİM — 2 inci Kânun

Rumi sene		Arabi sene
1857	5	1360
1 inci Kânun	Pazartesi	Kasım
28	Resmi sene 1942	59

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Zilhicce	İMSAK S.	İMSAK D.
7	26	17	5	40
2	38		12	46

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
V.	12	19	14	41	16	54	18	30
F.	7	25	9	47	12	—	1	38

Resimli Makale: — İnsan insana lâzımdır

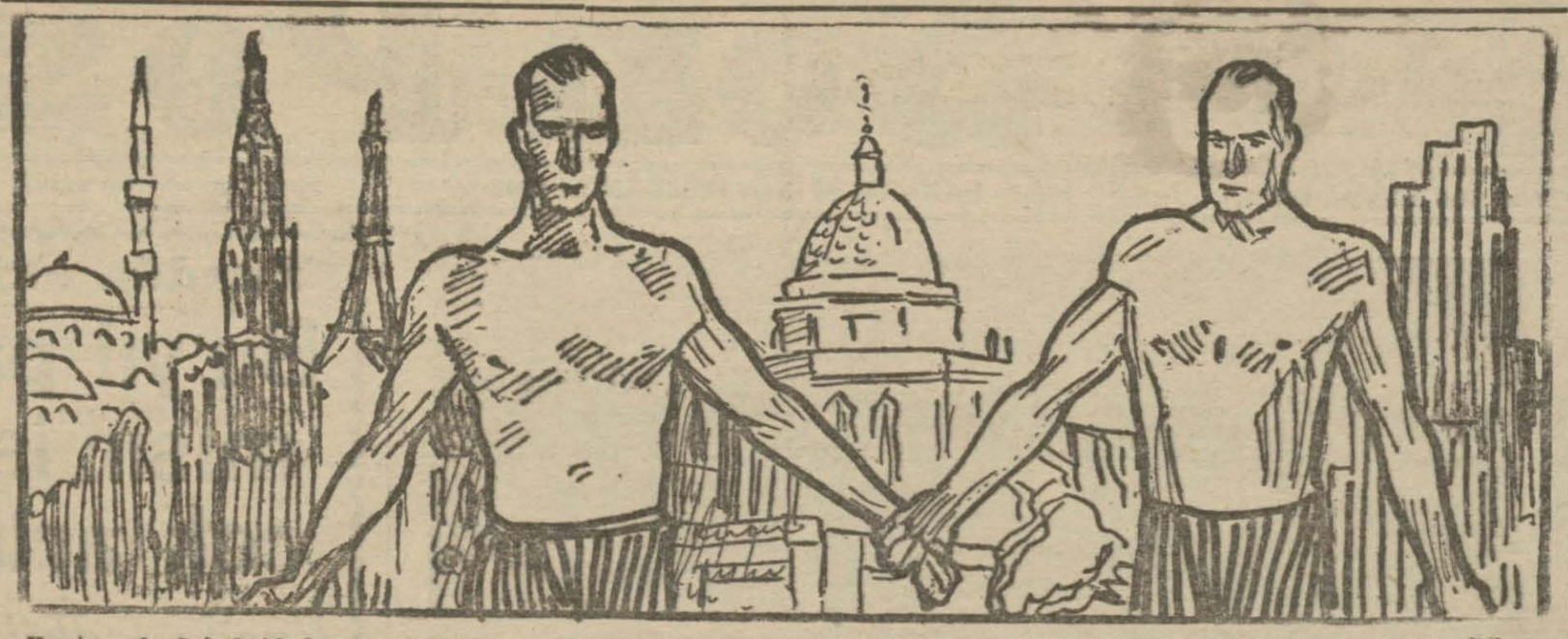

Hayatınızı kendi İradenizle kurmaya çalışırken, yalnız kalmamağa da dikkat etmelisiniz. İnsanın arkadaşı olmalı. Herkesten uzak, tek başına kalan bir kimse hayatında saadete ve muvaffakıyete pek az ihtimalle ulaşabilir.

Hiç kimse «Ben kendi kendime yeterim, kimsenin yardımına ihtiyacım yoktur» diyemez. İnsan insana muhtaç olur, kendisinden başkası ile bağlantısı, alâkası olmayan bir tek insan yoktur ve olamaz. Yeryüzündeki eserlerin hepsi birçok kimselerin bir arada yapıp meydana getirdikleri şeylerdir

Şehir Haberleri

Üniversite talebesine yapılacak yardım hazırlıkları

Bu sene Parti tarafından yapılacak yardım ancak 275 kişiye inhisar etmektedir

Üniversite talebesine yapılacak yardımlara aid hazırlıklara devam edilmektedir.

Şehrimizdeki yüksek tahsil gençliğinin geçim vaziyeti ilmî bir şekilde tesbit etmek üzere geçen yıl Üniversite idaresince tertib edilen anket fişleri, bu işe memur edilen heyetçe tetkik ve tanzim edilmiştir. Elde edilen neticelere nazaran ankete iştirak eden 3500 talebeden 2000 i hâlen maddî yardıma muhtaç bir vaziyette bulunmaktadır.

Partice ayda 20 lira yardım yapılacak talebeler yakında anket neticelerinden tesbit ile istifade ettirilecektir.

Diğer taraftan Üniversite Yurduna Parti hesabına alınacak ve maddî yardımda bulunulacak talebeler fakülte dekanları tarafından seçilerek Rektörlüğe bildirilmeğe başlanmıştır. Talebelerin malî vaziyetlerinin kat'î şekilde tesbiti için icab eden tahkikat yapılmak üzere müracaat evrakları her talebenin memleketine gönderilmiştir. Alınacak cevaba göre derhal yardım faaliyetine geçilecektir.

Bu sene Parti tarafından yapılacak yardım ancak 275 kişiye inhisar etmektedir. Yardımın gelecek yıl daha fazla genişletilmesi için tetkikler yapılmaktadır. Yurd haline getirilen Üniversite talim taburu ve Şehzadebaşında bazı medrese binaları bulunmuştur. Buralarda bazı tamirat ve tadilât yapıldıktan sonra nakil işlerine başlanacaktır.

Kendilerine Fiat Mürakabe memuru süsü veren iki sahtekâr

Mustafa ve İsmail isimlerinde 2 genç Mahmudpaşada fincancı İdiyanın dükkânına giderek, kendilerine Fiat Mürakabe memuru süsü vermişler, fakat bilâhare iş anlaşılarak yakalanmışlardır.

İki sahtekâr hakkında zabıta ve adliyece takibata başlanılmıştır.

Kara kış

Edirnede kızaklar işlemiye başladı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ve fasılalı bir surette öğleye kadar yağmıştır. Öğleden sonra hava biraz açmıştır. Hararet derecesi evvelki gece sıfırdan aşağı beşe kadar düşmüştür. Hararet dün —7,8 derece idi.

Soğuktan ve kardan tramvay yolları beton haline gelmiş, tramvay seferleri pek az yapılabilmiştir.

Belediye ve Tramvay İdaresi dün tramvay yolları ve ana caddelerin temizlenmesi işile meşgul olmuştur. Belediye reis muavini Lûtfi Aksoy temizleme ameliyesine nezaret etmiş, icab eden direktifleri vermiş, geç vakte kadar bu işle meşgul olmuştur.

Temizleme İşleri

Belediyenin 1000 e yakın amelesile Tramvay İdaresinin bütün depolarındaki müstahdemleri dün sabahtan itibaren faaliyete geçmişlerdir. Emniyet Müdürlüğü de 500 kadar işçi bulmuş, bunlar belediye temizlik amelesile müştereken çalışmışlardır.

Tramvay İdaresi bütün amelelerî, hattâ biletçi ve vatmanları da seferber ederek yolları açmağa çalışmıştır. Devamlı çalışmalar sonunda Şişli - Tünel, Karaköy - Ortaköy ve Sirkeci - Aksaray - Fatih hatları temizlenmiş, bu hatlara tramvay seferleri yapılmıştır.

Tramvayların bugün işlemesi muhtemel

Köprü üzerinin ve diğer tramvay hatlarının ekserisi açılmıştır. Ancak dün hatlar donmuş olduğundan tramvay seferlerinin yapılması tehlikeli görülmüştür. Kar yağmadığı takdirde bugün bütün hatlarda tramvay seferlerinin başlaması muhtemeldir.

Temizlik ameleleri dün yollardaki tretuvarların mühim bir kısmını temizlemişlerdir. Vapur seferlerinde de dün bazı taahhurlar olmuş, fakat seferler inkıtaa uğramamıştır.

Vapurlar da bugün işliyecek

Üsküdar cihetinde de tramvay yollarının açılmasına çalışılmaktadır. Şirketi Hayriye İdaresi bugünden itibaren Köprü - Bebek arasında yarımşar ve birer saat fasıla ile günde 21 ilâve vapur işletecektir. Şimendifer hatlarında da seferlere ufaktefek rötarlarla devam olunmaktadır. Sirkeci - Bakırköy ve Çekmece banliyösü trenleri muntazaman işlemektedirler.

Ankara treni

Devlet Demiryolları İdaresi dün biri saat 10,55 te, diğeri 19,15 te olmak üzere Ankaraya iki ilâve tren tahrik etmiştir. Dün sabah saat 9,10 da Ankaradan gelmesi lâzım gelen ekspres 10,45 te Haydarpaşaya gelmiştir. Konya ile Meydan arasında Bozdoğandaki yarma karla dolu olduğu için Konya treni şehrimize gelememiştir. Buradaki yolun açılmasına çalışılmaktadır.

Edirnede şiddetli soğuk

Edirne, 4 (Hususî) — Müthiş soğuklar devam etmektedir. Şehirde kızaklar işlemeğe başlamıştır. Kardan beş gündür gelemeyen posta dün gelmiştir.

Havzada kar 80 santimi buldu

Havza, (Hususî) — Bir kaç gündenberi şehrimize devamlı olarak fazla miktarda kar yağmaktadır. Kasaba içinde 80 santim kar vardır. Vezirköprü ve Merzifon yolları tamamen kapanmış, vasaiti nakliye işliyemez bir hale gelmiştir.

Evvelki gün Havzadan Merzifona hareket eden yolcu otobüsleri ve posta makinesi «Sırıklı» mevkiinde yolları kapatan kar kütüklerinden geçemiyerek, Havzaya geri dönmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Kızılcahamamda halk evlerinden çıkamadı

Kızılcahamam, 4 (Hususî) — Kızılcahamamda şimdiye kadar görülmemiş bir kış hüküm sürmektedir. Karın yüksekliği 80 santimi bulmuştur. Kaza halkının hemen ekserisi iki üç gün evlerden çıkamamıştır. Çarşı yolu belediye amelesi tarafından güçlükle açılmıştır. Kızılcahamamla Ankara yolu kapanmıştır. Nakil vasıtaları işliyememiştir.

Şehirde odun ve kömür sıkıntısı başgösterdi

Kömürcüler ancak el altından fazla fiatla kömür ve odun veriyorlar

Kışın en şiddetli günlerinde bulunduğumuz bu sırada şehrimizde kömür ve odun sıkıntısı hissedilmektedir. Hemen bütün semtlerdeki oduncularda odun bulmak mümkün değildir. Bazı semtlerdeki kömürcü ve oduncular dükkânlarını kapamışlardır. Açık kalan dükkânlarda da pek az kumür bulunabilmekte, birçok kimseler üç dört kilo kömür alabilmek için saatlerce beklemektedirler. Kömürcüler halka narh üzerinden pek az kömür vermekte el altından fazla fiatla satmak istemektedirler.

Şehirdeki bu şiddetli odun ve kömür sıkıntısı karşısında fakir halk pek müşkül bir vaziyette kalmıştır. Kışlık mahrukatını yazdan temin edemiyerek ancak günlük kazancından ayırabildiği para ile odun ve kömür alabilen halk kışın bu en şiddetli günlerinde çok sıkıntı çekmektedir. Alâkadarların şehrin mahrukat işile yakından alâkadar olarak halkın yakacak ihtiyacını temin etmeleri lâzımdır.

Şehir Tiyatrosunda Necib Fazılın yeni bir eseri oynanıyor

Şair ve muharrir arkadaşımız Fazıl Kısakürek bir tiyatro hâdisesi telâkki edilen yeni bir piyes hazırlamıştır. 5 perdelik bu piyesin ismi «Para» dır. Piyes Şubat başlarında Şehir Tiyatrosunca sahneye konacak ve baş rolü yüksek san'atkâr Muhsin Ertuğrul tarafından temsil edilecektir. San'at mahfellerinde bu hususta ileriye sürülen fikirlere göre «Para» Necib Fazılın en muvaffak sahne eseri; ve birçok bakımdan görülmemiş kıymette bir san'at hâdisesidir. Şehir Tiyatrosu, mevsimin başlıca davası olan «Para» piyesinin hazırlıklarına başlamıştır.

Bir sarhoşluk kavgasında bir kişi yaralandı

Şehzadebaşında Hilâl sinemasında vukua gelen kanlı bir kavga zabıtaya intikal etmiştir.

Aksarayda Lûtfi sokağında 6 numarada oturan Fahrettin isminde bir genç evvelki akşam Hilâl sinemasına gitmiş, burada Bayram ve Cemil isimlerinde iki şahısla sarhoşluk saikasile kavgaya tutuşmuştur. Kavga gittikçe büyümüş, bu sırada Cemil çakısını çekerek Fahrettine hücum etmiş ve kolundan ağır surette yaralamıştır.

Suçlu yakalanarak hakkında tahkikat ve kanunî takibata geçilmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazeteler gene İstanbulun ekmek meselesinden bahsediyorlar. Fakat bu defa ağız değişti:

— Şehirde ekmek bollaşmıştır, her fırında hiçbir topluluğa meydan vermiyecek kadar çok miktarda bulunmaktadır, diyorlar.

Söyledikleri doğru, gerçekten her fırın baştanbaşa doludur, müşteri bulamayanlar da var. Bununla beraber İstanbula ne dışarıdan ekmek geldi, ne de normal üstü un verildi. O halde birkaç gün süren darlıkla şimdi görülen bolluğu nasıl izah etmeli?

Bu suale verilebilecek tek cevab vardır:

— Fazla kâr peşinde koşan korkarak sinmiş, bir günlük ekmek yerine beş günlük ekmek almış olan fazla telâşcı adam da aldığı fazla ekmeklerin bayatladığını görmüş, fırından değiştirmek imkânının azaldığını anlamıştır. Biz bunun böyle olduğuna inanıyoruz, ey okuyucu sen:

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

TİYATROLAR

İSTANBUL BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROSU

İstiklâl caddesi komedi kısmında

Bu akşam saat 20,30 da

OYUN İÇİNDE OYUN

Sabahtan Sabaha:

Nerde başladı Nerelere yayıldı, Nerde bitecek Kim bilir?

Burhan Cahid

Meydana çıkan iki pehlivan, stadyuma giren iki futbol takımı, ringe tırmanan iki boksör ayni iddiadadırlar. İki taraf da galib gelmek ümidile çıkarlar.

Yeni yıla girerken harb içinde bulunan devlet reisleri de ayni iddia ile milletlerini selâmladılar. Tokyodan, Vaşingtondan, Berlinden, Moskovadan, Londradan duyulan radyo sesleri yeni yılın kendileri için zafer yılı olacağını iddia etmektedir.

Bu radyo merkezlerinde konuşanlar elbette haklıdırlar. Mağlûbiyet kabahat gibidir. Kimse üstüne almak istemez. Hakikat ancak son sözü söyliyebilenin ağzındadır. Fakat görünüşe göre bu sözü söylicek ağzın hangi dilden konuşacağı belli değil! Herhalde bir gün bu ağız tekrar açılacak ve bugün söylediğini tekrar edecek. Fakat bu açılışın mevkii ve zamanı bugün için meçhuldür.

Ve bunun içindir ki vaziyet korkunçtur, zafer iddia edenlerin elleri altında milyonlar değil milyarlar var. Harb bir toprak davası olmaktan çıkmıştır. Buna artık ırklar muharebesi demek daha doğru olur. Kıt'alar üzerinde ırklar çarpışıyor. Bu insanlık tarihinin kaydetmediği bir muharebedir. Ehli salib boğuşmaları pek dar sahaya bağlanıp kalmıştı. İskender ve Cengiz seferleri rüzgâr gibi gelip geçen akınlardan ibaretti. Geçen Büyük Harb nihayet bir cephe harbi idi. Fakat bu kavga hududları, ülkeleri, kıt'aları içine alan bir başka hâdisedir. Nerede başladı, nerelere yayıldı, bunu biliyoruz. Fakat nerede sona erecek, bunu kimse kestiremez. Bildiğimiz bir şey var, bu öyle bir harmandır ki savrulması bittikten sonra meydanda görülecek mahsul medeniyetin bir avuç külünden ibaret olacak!

Burhan Cahid

Makarna fiatları bugün tesbit edilecek

Fiat Mürakabe Komisyonu bugün öğleden sonra bir toplantı yapacak, makarna ve lâstik narhını tesbit edecektir. Makarna fabrikaları son günlerde şehre makarna vermemektedirler. Makarna fabrikaları un ve irmik tedarik edememediklerini ileri sürerek imalâtı durdurmuşlardır. Bakkallar ve büyük bakkaliye mağazaları fabrikaların kendilerine makarna vermediklerini Fiat Mürakabe Bürosuna bildirmişlerdir.

Un fiatlarının buğday fiatlarına yapılan zam dolayısile yükselmesi ve sonra buğdayı koruma vergisinin kaldırılması dolayısile narhın düşürülmesi üzerine makarna fiatları yeniden tayin edilecektir.

Fiat Mürakabe Komisyonunun bugünkü toplantısında bu hususta bir karar verilecektir. Diğer taraftan lâstik ithalât tacirleri de Fiat Mürakabe Komisyonuna müracaatla lâstiğin % 15 olan toptancı kârının % 25 e çıkarılmasını istemişlerdir. Bugün bu hususta da karar verilecektir.

Basın Balosu

Havaların müsaid gitmemesi yüzünden Basın balosu, bugün tertib komitesinin yaptığı toplantı neticesinde Şubatın yirmi sekizine bırakılmıştır.

Şubatın yirmi sekizinci Cumartesi günü akşamı, gene Taksim Belediye gazinosunda verilecektir.

Bu suretle hazırlıklar daha ziyade tekemmül etmiş olacağı için balonun her zamankinden daha parlak bir muvaffakıyetle verileceği şüphesizdir.

RADYO

PAZARTESİ 5/1/1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif parçalar (Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif parçalara (Pl.), 8.15: Evin saati, 8.45: Müzik (Pl.), 12.30: Saat ayarı, 12.33: Hicaz makamından şarkılar, 12.45: Ajans haberleri, 13: Karışık şarkı ve türküler, 14: Karışık müzik (Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03 Radyo dans orkestrası, 18.50: Fasıl heyeti, 19.30: Saat ayarı, ve ajans haberleri, 19.45: Konuşma, 19.55: Muhtelif şarkılar, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Bir marş öğreniyoruz, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Muhtelif şarkılar, 21.30: (Öğretmen saati), 21.45: Radyo senfoni orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri, 22.45: Cazband (Pl.).

SAN'ATE DAİR

Sahnede Nazım

Yazan : Halid Ziya Uşaklıgil

Şairlerimizin sahneye hususi bir inhimaki var: Büyük şair Abdülhak Hâmidin ilk mahsul yıllarında Türk edebiyatına bahşettiği «Eşber», «Tezer» kabilinden manzum hallelerle, en son zamanlarda da «Finten» ile başlıyarak yeni nesil şairlerine sirayet eden bir inhimak!..

Abdülhak Hâmid, Avrupada uzun zaman ikamet esnasında Londra ve Paris temaşagâhlarında Shaspeare ve Corneille'den görülmüş manzum eserlerin intibaları altında kalarak bize o bediaları ihda etmiş idi; fakat çalâk ve serazad tab'ı hiçbir kayda mütehammil olmadığından şair sanihalarını sahneye aid dar hudud içinde hapsetmeğe lüzum görmediğindendir ki bunlar temsil edilebilmek imkânını zor bulmaktadırlar.

Avrupa şairlerinden sahneye nazım ile eserler verenlerin başında İngiliz dâhi şairini kaydetmek lâzımdır. Fransada bu neviden sahne eserlerinin en ziyade tekâmül etmiş nümunelerini, Classique - musannaf şairlerden, bugün hâlâ resmi sahnelerde ve edebiyat müntesiblerinin ellerinde, hatta mektep rahlelerinde meclûbiyet ve meftuniyet ile dinlenen ve okunan, tam bir taraveti muhafaza ederek yaşayan eserlerle Corneille, Racine, Molière ve onların peyrevleri vermişlerdir. Onlardan sonra Romantique devri başlayınca burada da Victor Hugo'yu buluruz. O büyük Fransız şairi birbirini velyeden başında Hernani, Ruy Blas ile sahneye lisanı, nazmı, şekli beğenilmiklerle dolu bedialar verdi; bütün eski an'anelere sadık kalanları kudurtan bu yenilikler mukabil onun gene değiştirmeğe teşebbüs etmediği kaideler vardı; bu meyanda nazın, hep eskilerin kullandıkları alenandrin denilen 12 lik vezinden ayrılmayordu. Bu vezin Fransız kulaklarına o kadar sinmiş ve yerleşmiş bir tarab idi ki büyük Fransız şairinden sonra sahneye en parlak manzum eserler getiren Jean Richpin, François Coppée, Edmond Rostand bile bu vezinden pek nadir parçalarda ayrılabiliyorlardı.

Bizde nasıl olacaktı? Sahnede, muhavereye ne yolda bir vezin elverecekti? Bunu bulmak yeni neslin genç şairlerine nasib oldu, hiç tereddüd etmeden hece veznini, hattâ, belki serbest vezni ihtiyar ettiler. Ve bunda da pek isabet etmiş oldular. Sahneye Bakının, Nabinin lisanı getirilemezdi. Aruzun kendisine mahsus bir musiki tarabı vardır ki sahnede konuşanları o taraba bağlamak dinliyenler için pek yorucu, adeta bunaltıcı bir azab teşkil ederdi; yahud aruzu ihtiyar eden şair onun muhtelif vezinlerinden, sırasına göre, öyle değişiklikler yapmağa mecbur olacaktı ki bu hüneri göstermekte muvaffakıyet ihtimalleri pek az olacaktı.

Böylece sahnede hece yahud serbest vezin kabul edilince genç şairlere üzerinde cevelânlar yaptıabilecek bir zemin hazırlanmış oldu, denebilir ki sahneye nazmen bir hücumu vukua geldi.

Müntarekeyi takib eden yirmi sene içinde Türk sahnesine manzum eserler veren genç şairlerden ve onların eserlerinden hatırıma gelebilenlerini işaret etmeden evvel bu tarzın daha evvele aid belli başlı bir eserinden bahsedeceğim: Halid Fahri Ozansoyun «Baykuş» eserinden...

Ben Yeşilköy inzva köşemden mecbur olmadıkça ayrılamıyorum, hele bu son senelerimde hayat ile bağlarımın çözülmüş olması sebebile şehrin kalabalığı ve gürültüsü gözlerimin, kulaklarımın tahammül kudretini aşan bir eza oluyor; gecelerimden birini uzlet yuvamın dışında geçirebilmeme de imkân yok; fakat bundan yirmi sene, belki daha fazla bir zaman evvel bu imkânı bulabildim; daha doğrusu Halid Fahrinin eserini sahnede görmek nazmın orada ne tesir yaptığına şahid olmak merakı bende öyle bir mecburiyet husule getirdi ki bir gece onun tesirile sürüklenerek Tepebaşında Dârülbedâyi'in «Baykuş» temsilinde hazır bulundum.

Yerimde sinerek bütün san'at duygularımı bir dikkat ve ihtisas noktasında toplıyarak bir nevi istiğrak halinde eseri dinledim.

Mümessiller eserin payesine nisbetle hiç dun bir mertebede değildi, vazifelerinin icablarına göre hareketlerinde ve nazmın musikisine tamamile uygun lisanlarının saffetinde itiraz edilebilecek bir sevlere tesadüf etmeden basından sonuna kadar bu güzel eseri büyük bir haz ile dinledim.

Nazmın yürüyüşünde bir ittirad yok gibiydi, öyle ki ahenk devam etmekle beraber yer yer insanda «acaba nesr mi?» diye uyanan bir şüphe hâsil oluyor, fakat bu şüpheden vakit vakit gelip tannan bir darbe ile çarpan kafiyelerin sesleri beni silkip çıkarıyordu.

Birçok manzumelerini ötedenberi seve seve tattığım şairin bu eserinde nazmının selâset tabliyetinden başka benimesteden, kafiyelerinin muvaffakıyeti oldu. Onlar hiç beklenmiyen yerlerden, sanki gelip kendiliklerinden uçuvermiş kanad hamlelerile mısra'ların sonuna konuverince, ayni zamanda, dudaklarıma bir hazzın 'btisamın da kondurmuş oluyorlardı. Ne denirse densin, nazımda kafiyelerin pek büyük bir lütfu var; onlar bir musiki parçasında neşide ibaresinin yer yer bir takım noktalarını tenvir ve tenşit eden, ayni zamanda vakfeleri işaret eyliyen birer accord vazifesi görmektedir. Ne kadar arzu edilir ki genç nesli şairleri kafiyenin bu lütfundan eserlerini mahrum etmesinler.

«Baykuş»tan sonra Tepebaşı sahnesinde başka manzum oyunlar verildi mi, bugün Ertuğrul Muhsinin ve refiklerinin tasavvurları arasında buna da bir yer veriliyor mu? Bunu bilmiyorum, bence bilinen bir hakikat varsa şairlerin sahneye meclûbiyetidir. Bu ileride inkişaf edeceğine ümid veren bir hamlenin müjdecisidir. Yalnız burada teessüfle kaydedilecek bir acı hakikat var: Şairlerin bu meclûbiyetine mukabil sahneye mensur eserler verecek muharrirlerin hemen hemen yok denecek kadar eksikliği...

Bundan dolayıdır ki Türk sahnesi şöyle böyle yüz yıla yakın uzun bir zamandanberi kımıldanmağa çalışırken bizde tamamile Türk malı denebilecek bir temaşa edebiyatı vücuda gelememiştir. Bunun sebebini pek anlıyamıyorum. Resmi temsil heyetinin yalnız bir daneden ibaret oluşundan mı, onun sahnesine vusul için zorluklara tesadüf edilişinden mi nedir herhalde meselâ bütün yirmi senedenberi görülen hayret verecek inkişafın karşısında temaşa edebiyatı hâlâ bundan yarım asır evvele aid kıtlığından kurtulamamıştır.

Gene, ümid ile bekliyen gözlerimizi, Ankarada bu kıtlığın önüne geçmek üzere alınan tedbirlerin ve sarfedilen gayretlerin bolca bir mahsul ile Türk

(Devamı 6 ncı sayfada)

Tarihten sayfalar

Cezair beylerinin hazinesi

"Son Posta,, nın tarihi bahisler muharriri yazıyor

1536 da Cezayir Beylerbeyisi olan Hasan Paşanın aslı Venedik idi; hattâ orada bir kız kardeşi de vardı. Daha sonra kaptan paşa olduğu zaman ilk işi Venedik Cumhurreisinden kız kardeşi için Prokurati mahallesinde bir ev istemek oldu.

Hasan Paşa pek hasis bir adamdı; ortalığı kırıp geçiriyor; muayyen vergilerden fazla para alıyor ve bu paraları hiç de umulmıyacak yerlere saklıyordu. Vakıt vakıt ondan şikâyetler olmuştu. Vaktile Sokulu Mehmed Paşa bu mesele üzerinde durmuş; tahkikat yaptırmış, paraları bulduramış; iki yüz bin altını zaptettirmişti; lâkin bu paranın hatırı için olacak ki onu vazifesinden çıkarmamıştı.

Derya kaptanı olan Kılıç Ali Paşa da Hasan Paşayı çekemezdi; Hasan Paşanın Kılıç Ali Paşaya olan hinci daha çoktu. Onu gözden düşürmekle eskidenberi aleyhinde beslediği hisleri tatmin etmiş olacak, hem de belki kaptan paşalığa tayin edilecekti. Lâkin ne yapmalıydı? Öyle mühim bir hatasını bulmalıydı ki bunu doğrudan doğruya padişaha bildirsin ve onun tarafından müsamaha görmeksizin pek ağır şekilde cezalandırılsın.

En sonra bu fırsat ele geçti: Kılıç Ali Paşa Hasan Paşanın bir köleşini ayartmış, hadım etmiş; sonra resmi bir kadırgaya reis yapmıştı; hem de bu kadırga fenerli idi. Fenerli kadırgaya reis olabilmek; günde yüz akçe alabilmek için senelerce denizlerde dolaşmış olmak, fedakârlık ve kahramanlık göstermiş bulunmak, yoldaşlar arasında ün kazanmak lâzımdı. Devletin âdet halinde ve görenek üzerine kurulmuş olan kanunları başka türlü olmasına, hele Beylerbeyi sarayının köleliğinden reisliğe yükselmiye imkân vermiyordu.

Padişah olan Üçüncü Murad o sırada kadın eğlencelerine pek dalmıştı. Hattâ bu iptilâ onu bir aralık erkeklikten bile mahrum bırakmıştı. Sarayda kadınlar arasındaki rekabet ve kıskançlık son derecyi bulmuştu; bunların akisleri saraydan dışarıya, pek uzaklara kadar taşıyor; devlet işlerine tesir yapıyordu. Muradlarına ermek istiyenler padişaha genç ve güzel cariyeler takdim ediyorlardı.

Fakat kadın öyle bir mahlûktur ki ondan istifade etmek için para lâzımdır. Kadın ateşse para da maşadır; maşa olmadıkça ateşi tutmak imkânı yok, tur; daha doğrusu kadın balıksa para

(Devamı 6 ncı sayfada)

"Son Posta,,nın bulmacası : 23 - (6)

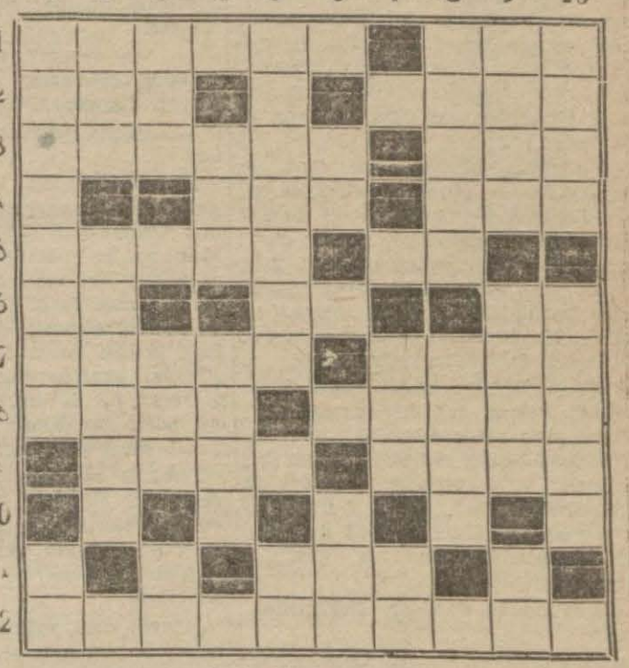

Soldan sağa:

1 — Dik kafalı (6), Bir nevi peynir (3).

2 — Büyük (3), Çamaşırda kullanılır bir madde (4).

3 — Bir kış zerzevatı (6), Nüfusu çok bir millet (3).

4 — Bir nevi şimal geyiği (3), Başına bir «s» getirirseniz medih manasına gelir (3).

5 — Eski takvimde kışa delâlet eden bir remiz (5), Boy değil (2).

6 — Çıkıntı (2), Ezmekten emri hazır (2), Hasret nidası (2).

7 — Sabıkın zıddı (5), Mavi boşluk (4).

8 — Askerler (4), Parça (5).

9 — Esas (4), Kurunun zıddı (4).

11 — Tavır, hareket (3).

12 — Bir erkek ismi (10).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Kıptısile meşhur bir semt (8), İskambil oyununda mühim bir kâğıd (2).

2 — Bir göz rengi (3), Şarkta meşhur bir dağ (6).

3 — Mahlûku yaşatan meçhul kuvvet (3), Saf, gayri mağşuş (3), Bir renk (2).

4 — Çalışkan bir hayvan (3), Koku bir nebat (4).

5 — Uyku alâmeti (7), Başına bir «d» ilâve edersenız merkebi yürütmek nidası olur (2).

6 — Zaman (2), Su ile çevrili kara (3).

7 — Sada (3), İsim (2).

8 — Fransa ile Almanya arasında dava mevzuu bir yer (5), Başına bir «c» eklerseniz şecaatin ifadesi olur (4).

9 — Yanan bir madde (4), Sebeb, müessir (4), Nota (2).

10 — Ters okursanız eserler olur (4), Bir isim (5).

YABALI EJDER

Yazan: Francis de Croisset: — 12 — *Tercüme eden: H. V.*

Çin aşçılarının hususiyeti

Arkalarından ıslak veya tozlu ağaçlar yükselen kerpiç duvarlar boyunca, sessiz dar sokaklardan, çekçek arabanızda sallana sallana evinize döndüğünüz zamın, ilk avluya açılan, tunç çiviler kaplı, kırmızı boyalı kapınızın tokmağını çalınca, ekseriya kapıyı bir yabancı açar. Hayret etmemek kibarlık icabıdır. Uşağınızın ya karısı, ya annesi, yahud oğlu hastalanmıştır. Afyon içmeğe gittiğini bildiğiniz söylemek, ve öfkelenmek boştur. Metrdotelinize hasbi olarak vekâlet eden bu lûtufkâr Çinlinin hizmetini nankörlükle karşılamış olursunuz. Esasen, kendisine, tamamen itimad edebilirsiniz. O akşam, dostlarınıza bir kadeh şampanya, viski, yahud çin ikram etmek niyetinde idiysenız, şüphesiz ki, hizmetiniz derhal görülemiyecektir; çünkü bu sümmettedarlık uşak ne şampanya, ne viski, ne de çin içer. Fakat, umumiyetle, sigaraların, çayın, pastaların nerede durduğunu bilir, çünkü pastayı, sigarayı ve çayı sever.

Çinli uşaklar namuskârdır; Çinli ter tibi namuskâr. Paranızı çalmazlar, size paha biçerler. Avrupalı bir barbar Pekine gelip yerleşir yerleşmez, uşaklar, memur veya zabitse maaşını, fabrikatör veya maliyeci ise kâtibini, seyyahsa bankadaki hesabını öğrenirler. Derhal, bir numaralı uşak, yani baş uşak, vergi dairesinin yerine geçer.

Yüzbaşı X... ve karısı bana anlatmışlardı. Pekine geldikleri zaman, Avrupaya avdet eden albay Z...nin, Tatar mahallesindeki villâsını devren kiralamışlar, evle birlikte uşakları da muhafaza etmişler. Sekiz gün sonra, bir numaralı uşağın masraf defterindeki rakamların yüksekliği gözlerini korkutmuş.

— Çok pahalı demişler. Değiştirmek lâzım.

Uşak gülümsemiş, baş kesmiş, hak verir görünmüş, fakat ertesi hafta, defterdeki rakamlar, bir dolar farkla, gene olduğu gibi kalmış. O zaman Çinli âdetlerini öğrenmiş olan yüzbaşı, bir numaralı uşağı çağırmış.

— Sen bana albaymışım gibi muamele ediyorsun. Benim maaşım ancak yüzbaşı maaşı.

Uşak sormuş:

— Yüzbaşı ne kadar maaş alır?

Zabit, kendisine bir rakam söylemiş. Uşak:

— Anladım, demiş.

Bir saat sonra, defterdeki rakamları tashih ederek getirmiş ve o zamandanberi bu rakamlar ayni nisbeti muhafaza etmiş.

Uşaklara hiddetlenmeğe kat'iyen gelmez, çünkü sizi derhal hakir görürler. Öfkenin bir zâf eseri olduğunu bilirler ve sizden intikam almak için çayın suyunu kaynatmazlar, belki dizanteri olursunuz; yahud sebzeleri yıkamazlar, belki tifoya yakalanırsınız. Onlara iyi muamele etmek lâzımdır; bunun için de, hallerinden anlamalı.

Bir sefarethaneye yeni gelen bir bayan gayretkeşlik etmek istemişti. Kendisinden evvelki memur karısının fazla masraf ettiğine kanidi. Yerleştikten birkaç gün sonra bütün hizmetkârları çağırtmış, gelmişler. Hepsi tamam değilmiş amma, bütün resmi hizmetkârlar mevcudmuş. On üç kişimişler.

— Aşçı nerede? Diye sormuş.

Hazır bulunanlar tereddüdle bakışmışlar. Bayan:

— Aşçıyı istiyorum, diye ısrar etmiş.

Hizmetkârlardan biri dışarı çıkmış, sonra kapının iki kanadı birden açılmış. Oedipe gibi kör bir ihtiyar, iki delikanlının kolunda, sarsıla sarsıla içeri girmiş. On sekiz senedir yemek pişirmiyormuş, fakat hâlâ «aşçı» imiş. Bayan, öfkelenmiş, kendi tabirile bu fazla boğazı kovmuş, ayni akşam büyük bir ziyafet verecekmiş, ne yemek pişirecek, ne de sofrada hizmet görecek adam bulabilmiş. Bütün hizmetkârlar çıkıp gitmişler.

Temizlik bahsinde de garblı gibi düşünmemek lâzımdır. Sofrasında yenilen yemeklerle Pekinde şöhret kazanan güzel bir kadının evinde yemek yiyiyordum. Yemeklerini medh'ettiğim zaman bana:

— Evet, dedi, mükemmel bir aşçıdır. Fakat ilk zamanlar sevmiyordum. Şimdi anlaşıyoruz.

Gülmeğe başladı.

— Ne oldu? Diye sordum.

— Bakın ne oldu. Buraya geldiğim zaman, hâlâ Fransız taraflarım vardı ve evimde her şeyin, bilhassa mutfağın temiz olmasını istiyordum. Sekiz gün sonra, bir gün mutfağı bir gözden geçirmek istedim. Gördüğüm manzara tarife sığmaz. Yerler çamur içindeydi, oraya buraya tencereler konmuştu, ocak murdar bir haldeydi, her tarafta kirli peçeteler sürünüyordu. Müthiş bir şey, öfkelendim ve aşçıya:

— Bu pislik içinde nasıl yaşıyorsun? Diye sordum. Mutfakta ne yapıyorsun sen?

— Yemek pişiriyorum, dedi.

— Öyleyse başka türlü pişirirsin. Yarından itibaren, mutfağı salon kadar temiz tutmazsan, seni kovarım.

Bunu kendisine söylerken korkuyordum, çünkü cidden, Pekinin en iyi aşçılarındandı.

Bir müddet sonra, öğle yemeğine misafirlerim vardı. Aşçıya son bir talimat vermek için mutfağa gittim. Temizlikten pırıl pırıl yanıyordu. Fakat ocak yanmamıştı bile ve aşçı orada yoktu. Telâş ettim, ve uşağa sordum.

— Aşçı nerede?

— Aşçı, odasında.

Avludan geçtim, odaya girdim. Yere, ufak maltızlar koymuş, üstünde tencereler kaynıyordu. Tabakların içinde balık kılçıkları, yağ parçaları duruyordu. Yastığın üstünde, soğuk bir yemek vardı. Her taraf, tanılmıyacak derecede pişti. Fakat, bir diş fırçası bardağının içinde, tabak gibi açılmış bir gül görülüyor; yerde, ördek kızartmasile pastanın arasında, bir kafesin içinde kuş ötüyordu. Aşçı, yere çömelmiş, yemeklerden birinin, çeşnisine bakıyordu. Hayret içinde haykırdım:

— Ne yapıyorsun orada?

— Misis, mutfağı temiz tutmamı tenbih etmişti. Ben de odamda yemek pişiriyorum. Mutfağı temiz tutmak için başka hiç çare yok.»

Gülerek sordum:

— O zamandanberi?

— O zamandanberi öyle devam ediyor. Görüyorsunuz ya, yemekleri çok güzel.

Curios'lar

Herhalde Curiosités (1) kelimesinin ihtisar edilmiş şekli olan Curios bütün Çinde kullanılır. Benim anladığıma göre, bu tabir, kâh, eski ve yeni eşya satan dükkâncılar hakkında, kâh eşyanın kendisi hakkında kullanılıyor.

Pekinde, Curios'ları görmek, bir seyyah için, memnu şehri, yahud Yaz sarayını ziyaret etmek kadar zaruridir. Fakat, şehre gelir gelmez insanı kavrayan ve gideceğin'z zaman yükselen bu Curios nöbeti, sırf gelip geçici yolculara mahsus değildir; sefarethaneler erkânı, iş adamları, haftanın birçok iş ve eğlence saatlerini, bu dükkânlarda öteberi almağa hasrederler.

(Arkası var)

(1) — Buradaki manası, bir şehrin, ziyarete ve görülmeğe değer hususiyetleri demektir

---

Son Postanın edebi tefrikası: 21

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

İşte o zaman, bilâhtiyar, Nerimanın yüzüne baktı ve iki eli yanlarına düştü. Herkes, herşeyi unutarak annesine döndü, öfkeden boğulan bir sesle bağırdı:

— Bana verdiğiniz karı bu mudur? Ne cesaretle böyle bir kadını benim karşıma çıkarıyorsunuz?

Gözleri anadan fırlamış, deliye dönmüştü.

— Buna nasıl cesaret ettiniz?

Nikâh memuru dışarıya çıktığından Feridun ve Yusuf Beyler de bu aile kavgasından uzak kalmağı tercih ederek onun arkasından yürüdüler.

Madam Sürpik telâş ve heyecanla Ömeri teskine çalıştı.

— Başka çaremiz yoktu. Sen pek âlâ biliyorsun çocuğum. Lüzumsuz yere anneni üzme, sen centilmen, terbiyeli bir erkeksin.

— Bu ne cesaret! Bu ne cesaret! Böyle bir kızı bana lâyık gördünüz ha!

Şaziye Hanımın sevinci uçmuştu. Yalvarmağa başladı:

— Oğlum, bu yavrucağı da boş yere üzüyorsun. Onun ne kabahati var? Göreceksin ki o çıdasızlıktan, üzüntüden bu hale gelmiştir. Onu birkaç ay sonra tanıyamıyacaksın, tamamile değişecek. Tebdili hava ve ve bol gıda onu başka bir insan yapacak!

— Böyle bir kızla evlendim ha!

— Başka ümid yolu yoktu çocuğum, sen bunu bizden iyi biliyorsun. Evimiz, eşyamız haraç mezad satılacaktı, sokakta kalacaktık, ismimiz ağızlarda çalınacaktı.

— Çok daha iyi olurdu.

— Sefalet beni korkutmuyordu. Yalnız sizi, seninle kardeşini düşündüm.

— Dilenmeğe razı idim.

— Oğlum, bu meseleyi seninle uzun uzun münakaşa etmiştik. Nihayet muvafakat etmiştin.

— Bana vermek istediğiniz kızın böyle bir insan olacağını tahmin edememiştim. Hayır, böyle bir şeye muvafakat edemezdim. Her şey, fakat bu, hayır!

Deli gibi, kâbus içinde çırpınıyormuş gibi söylüyor, ne dediğini, nerede olduğunu, yanında kimin bulunduğunu düşünemiyordu. Annesi ona fransızca hitab etmek mecburiyetinde kaldı:

— Dinlê Ömer: bu çocuk seni ve hepimizi kurtarıyor. Ona karşı bazı vazifelerimiz var: Onu tedavi ettireceğiz, tebdilhavaya göndereceğiz, her şeyine itina edeceğiz. Birkaç zaman sonra o da herkes gibi olacak. Göreceksin.

— Kabil değil! Siz galiba ona dikkatle bakmadınız. Tıpkı bir bostan korkuluğuna benziyor.

— Bir sene sonra onu tanıyamıyacaksın.

— Şimdilik ona tahammül etmek, onunla beraber yaşamak lâzım!

— Hayır çocuğum. Sen beni dinle, ben her şeyi hazırladım: Onu Sürpikle İsviçreye, birsanatoryoma göndereceğim. Orada tedavi edilecektir. Zavallı çocuk birkaç senedenberi bir odada havasız, gıdasız, işkenceler içinde yaşayordu. Eskiden onu tanıyan Feridun Bey, kızcağızın vaktile pek şirin ve sevimli olduğunu söylüyor. Tekrar eski haline avdet etmesi için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Sen şimdilik ona karşı nezaketle muamele et, onun kalbini kırma evlâdım!

— Onu görmek istemiyorum, onun mevcudiyetini bile hatırlamıyacağım.

— Anlaşıldı. Onu hemen İsviçreye yollayacağız.

Ömer birdenbire karar verdi.

— Ben de gideceğim.

— Sen de mi? Nereye?

— Bana bu izdivacı teklif ettiğiniz zaman, evlenir evlenmez hemen Mısıra gitmeği kararlaştırmıştım; fakat o vakit, fikrimce, karıma karşı bazı vazifelerim olacak ve onun hatırını kırmadan ayrılmak çarelerine baş vuracaktım. Şimdi buna da lüzum kalmadı. Derhal gidiyorum. Burada daha fazla kalırsam ya çıldıracağım, yahud da telâfisi imkânsız bir çılgınlık yapacağım.

Ana ile oğulun salonda bu kadar zaman kalmaları Feridun ve Yusuf Beylerin merakını mucib olmuştu. Yavaşça içeriye girerken Ömer'in «derhal gidiyorum» cümlesini işittiler. Yusuf Numan Bey ona yaklaştı:

— Git oğlum git; burada kalırsan hakikaten manasız şeyler yapacağını ve bütün plânlarımızı altüst edeceğini anlıyorum.

Feridun Bey de, hayret ve ıztırab içinde Şaziye hanımla Ömere bakan Nerimana sokuldu ve Yusuf Beyin sözlerini tasdik etti:

— Gidiniz beyim, avdetinizde büyük değişikliklere şahid olacaksınız.

Avukat bu sözlerinde samimi idi. Kendi kendine şöyle düşünüyordu:

— Evet, Nerimancık bugün korkunç bir haldedir amma altı yedi sene evvel herkes gibi bir insandı. Demek ki hayat şartlarının fenalığı onu bu hale soktu. Takarrür ettiği gibi; birkaç sene İsviçrede kalır, rahat ederse gene normal bir genç kız olur. Yaşı henüz müsaiddir, belki adamakıllı değişir de kendisini kocasına beğendirmeğe muvaffak olur.

Bu samimi kanaatle tekrar Ömere baktı:

— Gidiniz Ömer Bey; avdette hiç beklemediğiniz bir tebeddülle karşılaşacağınıza eminim.

Bu sözler Ömerde derin bir istihzanın akislerini yarattı. Bu gülünç izdivacı hazırlayanlardan biri olduğu için Feridun Beye karşı içinde büyük bir kin ve husumet doğmuştu. Doğrudan doğruya ona cevab vermeden:

— Gidelim!

Dedi ve önden yürüdü. Diğerleri ağır adımlarla ve bir cenaze alayı takib ediyorlarmış gibi meyus bir tavırla onun arkasından gittiler.

Bu dakikada kimse zavallı gelinin kalbinden taşan keder ve ıztırabı düşünmüyordu.

X

Aradan bir saat kadar geçmişti. Bu müddet zarfında madam Sürpik, evvelce Yusuf Beyin getirdiği bir gündelikçi kadının yadımile yemekleri hazırlamış ve geçirdikleri bütün heyecanlara rağmen açlıklarını hisseden ev halkını doyurmuştu. Sofraya oturulacağı sırada Yusuf Numan Bey:

— Aç yeri başka, acı ve sevinç yeri başka! diyerek eski bir atalar sözünü hatırlatmış ve bütün bu telâş ve heyecanların iştiha açmağa yardımı olduğunu ileri sürmüştü.

Ömerden başka herkes bol bol yedi içti. Nerimana gelince, sofraya oturmamıştı. Sürpik onu bir odaya götürmüş, elbisesini çıkarmasına yardım etmiş, geceliğini giydirmiş ve şu sözler söylemişti:

— Çok yoruldun kızım Bu akşam gene yola çıkacağız. Sen şu yatağa uzan, birkaç saat kadar uyu. Yeniden yorgunluğa tahammül edebilmek için uyumaktan başka çare yoktur.

Bu tavsiyelerden sonra kapıyı arkasından kilidlemiş, anahtarı cebine koymuş ve oradan uzaklaşmıştı. Kendi kendine.

(Arkası var)

Kuş kemiğinden saray...

- KAFKAS HİKÂYESİ -

Yazan: Kadircan Kaflı

Süleyman Han o gün en genç karısının odasında geceleyecekti. Bu, ay yüzlü, yılan saçlı, hilâl kaşlı, oktan kirpikli, tombul, beyaz, uzunca boylu bir sarı güzeldi.

Süleyman Han onu çok severdi; eğer öteki üç karısının da hatırlarını saymasa, daha doğrusu onlardan çekinmese bütün gecelerini en genç karısının koynunda geçirecekti.

Genç kadının bir kusuru vardı: Pek nazlı idi. Doğrusu buna kusur demek de doğru değildi; çünkü eğer bu derece nazlı olmasa, kendisini pahalı satmasa Süleyman Han ona bu derece düşkün olmıyacaktı. İnsanların güç elde edilen ve elden kolaylıkla kayıp gitmek korkusu olan şeylere düşkün oluşları meşhurdur.

Süleyman Han hamamda uzun uzun yıkandı; misk ve amber süründü; ipekli çamaşırlarını, yeşil çakşırını, sarı mintanını, mavi cepkenini, altın işlemeli kızıl mantosunu giydi; başına kocaman bir tavus tüyü bulunan zümrüdü ve incili kavuğunu geçirdi; yüzünde cennete gidenlerin engin saadeti olduğu halde harem dairesine doğru yürüdü; iki zenci onun birkaç adım berisinden gidiyorlardı.

İşte genç kadının odasının kapısı göründü; orası cennet kapısı idi.

Fakat sonuncu karısının şişman dadısı eşikte göründü; yerlere kadar eğildi:

— Sultanım. Kadın efendimiz hastadır; henüz daldı; kusurunun affını rica ediyor!

Dedi. Süleyman Han'ın kaşları yuvarlandı, gözleri büyüdü; ağzı aralandı ve olduğu yerde dimdik durdu; Dadının gözlerinin içine bakarak bu haberin doğru olup olmadığını anlamak istedi. O yüzde yalancılık okunmuyordu. Bununla beraber:

— Göreyim!

Dedi; ayaklarının ucuna basarak yavaşça içeriye girdi. Genç kadını gerçekten karşıkı altın karyolasında ipekler, atlaslar, altın işlemeler arasında, solgun yatarken gördü. Gözleri haffçe aralamıştı. Yaklaştı; elini bir güvercin kanadı hafifliğile tuttu. Ateş gibi yanıyordu. Alnını yokladı; orası da ateş gibiydi. Kaşları çatıldı ve yüzünde derin bir endişe görüldü. Kapının eşiğinde duran hadımağalarından birine işaret etti; yaklaşınca;

— Çabuk hekimbaşıyı çağır! Burada bekliyorum.

Dedi.

Hekimbaşı geldi ve hastayı ağır buldu. İyi bakılması, hele hiç üzülmemesi lâzımgeldiğini söyledi.

Süleyman Han günde birkaç defa sevgilisinin baş ucuna geliyordu.

Sevgilisi birkaç gün sonra düzelir gibi oldu. Hükümdarı yanı başında görmekten mes'ud olduğuna şüphe yoktu. Ondan birçok şeyler istiyordu. Kendisine mahsus ve baştan başa pembe mermerden bir köşkün yapılmasına başlandı; şehrin halkına bir hafta su yerine bal şerbeti ve süt dağıtıldı; yüzlerce köle ve cariye azad edildi, her arzusu hemen yapıldıkça arzular çoğalıyor ve yapılması daha güç olanlar söylenıyordu. Genç kadın en sonra dedi ki:

— Kuşların kemiklerinden bir saray isterim!

Böyle bir şey hiç işitilmemişti. Acaba nasıl olacaktı! Onu görmek için belki bütün dünya hükümdarları gelecekleridi ve genç kadın kuş kemiklerinden yapılmış olan bülbül ve muhteşem kafeste bir kuş kadar mes'ud yaşıyacaktı.

Süleyman Han her şeyi yapmağa kadir bir padişahtı; yalnız insanlara değil hayvanlara da hükmü geçiyordu.

Hemen her tarafa haberler gönderdi; bütün kuşların gelmelerini emretti. Hepsi toplandıktan sonra onları kesecek, kemiklerini toplatacak, sevgilisinin arzusunu yerine getireckti.

Şehrin içi ve dışı kuş kümelerile dolmuştu; âdeta güneş görünmüyordu. Asya sülünlerinden cennet kuşlarına, birçok boyda ve renkte papağanlardan pengoenlere kadar her cins gelmişti. Leylekler, turnalar, güvercinler ayrı ayrı toplanmışlardı. Serçeler yerlerinde duramıyarak dalda dala çatıdan çatıy uçuyorlr; bülbüller ve diğer ötücü kuşlar ölümü beklemenin verdiği ıztırabı haykırmamak için kendilerini zor tutuyorlardı.

Yoklama yapıldı; yalnız baykuşun gelmediği görüldü. Süleyman Han ona çabuk gelmesi için haber yolladı; gene gelmedi. Bir daha haber yolladı. Bu da neticesiz kaldı. Süleyman Han dördüncü defasında:

— Ona gidin, söyleyin ki gene gelmezse ben oraya geleceğim ve hakkında da hayırlı olmıyacaktır!

Dedi. Altın tahtında, vezirlerinin ortasında büyük ihtişamla oturmuştu; bir an evvel işe başlamak, sarayı bitirmeleri için mimarlara lâzımgelen şiddetli emirler vermekte sabırsızlık ediyordu.

Ta uzakta sarıya çalan bir nokta görüldü; yaklaştıkça büyüdü; yüz binlerce kuş arasında bir mırıltı oldu:

— Geliyor!

Baykuş çok konuşmıyan, çok uçmıyan, göze batmasını sevmiyen, kendi dünyasında ve kendi halinde yaşıyan bir filozoftu. Acaba Süleyman Han'ı fikrinden ve kararından vazgeçirecek bir çere düşündü mü? Bazı kuşlar kendi kendilerine böyle sordular, lâkin ümide kapılmak için hiçbir sebeb olmadığını gördüler.

Baykuş o ner zamanki uçuşu ile Süleyman Han'ın ayaklarına dibine kadar sokuldu ve kondu. Kıvrık gagasını birkaç defa oynattı; iri yuvarlak gözlerini fıldır fıldır çevirdi ve selâmladı.

Süleyman Han kızgındı. Ona sordu:

— Sana üç defa haber göndermiştim; gelmedin. Niçin dördüncüyü bekledin?

Baykuş hiç telâşa kapılmadı ve cevab verdi:

— Sultanım, üç defasında da, düşünüyordum. Bazı mühim meseleler aklıma gelmişti; onları halletmeğe çalışıyordum.

Süleyman Han bir mesele halletmesini pek severdi; Baykuşun da iyi bir filozof olduğunu biliyordu. Dedi ki:

— Ne düşünüyordun?

Herkes baştan ayağa kulak kesilmişti; merak ediyorlardı.

Baykuş yutkundu:

— Birinci defasında dünyada su mu toprak mı çok olduğunu düşünüyordum.

— Ne neticeye vardın?

— Su topraktan çoktur, sultanım!

— Niçin?

— Çünkü toprağın da neresini kazarsak altından su çıkıyor. Her yerde bulunan su bir kısım yerlerde olan topraktan elbet çok olur.

Bu sözler ve düşünüş tarzı Süleyman Han'ın hoşuna gitti.

— İkinci defasında ne düşünüyordun?

Diye sordu.

— Dünyada ölüler mi çoktur yoksa diriler mi, diye kendi kendime sormuştum; cevabını arıyordum.

— Buldun mu?

— Evet!

— Nedir?

— Ölüler çoktur, çünkü dirilerin hepsi ölüyor!

Bunda daha büyük bir hikmet vardı. Doğrusu Süleyman Han baykuş yüzünden kuşların öldürülmesini geciktirdiği ve sarayın yapılmasına bir an evel başlatmadığı için üzülüyordu.

— Üçüncü defasında ne düşüğünü söyle!

— Dünyada kadın mı çoktur, erkek mi, diye düşünüyordum.

Süleyman Han bu meselenin halledilmesine imkân görmüyordu; bu âdeta gökyüzündeki yıldızları saymak gibiydi. İnsanları saymak mümkündü amma, bir taraftan sayarken öte taraftan eksilir ve çoğalırdı. Saymadan da kadının mı erkeğin mi çok olduğunu anlamağa imkân yoktu. Merakla sordu:

— Bu meseleyi nasıl hallettin?

Baykuş birkaç saniye gene sustu: iri yuvarlak gözlerini Süleyman Hanın küçük, uzunca ve parlak gözlerine dikti:

— Sultanım, çok düşündüm, çok yoruldum; en sonra karar verdim ki kadınlar erkeklerden çoktur!

— Fakat niçin?

— Diyelim ki yaratılışta ikisi müsavidir, fakat ahmak kadınları dinleyen onların arzularını körükörüne yapan akıllı erkekler az değildir. Ben böylelerini erkek saymıyorum. Demek ki kadın çoktur!

Süleyman Han durakladı: düşünceye daldı; etrafına bakındı. Vezirler, saray adamları, halk ve bütün kuşlar susuyorlardı. Adeta hepsi de ona son çıkınca kararından dolayı hep birden:

— Ahmak!...

Diye haykıracaklardı.

Şu çok güzel fakat ahmak kadının, humma nöbetleri arasında sayıklar gibi ondan istediği her şeyi yapmakla halk ve hayvanlar arasında itibarı sarsılmış oluyordu. Henüz hakikate ve mantığa dönmek için vakit vardı; bundan istifade etmeliydi.

Süleyman Han utanıyordu.

Yavaş yavaş altın tahttan kalktı; baykuşa teşekkür etti ve yuvasına dönebileceğini söyledi. Diğer kuşların da serbest olduklarını bildirdi. Artık genç karısının yanına değil kitaplarının arasına döndü.

Bir yangın başlangıcı

Evvelki gece, sabaha karşı Pangaltıda Bozkurd sokağında Agavni isminde bir kadına aid 13 numaralı evin üst katından yangın çıkmıştır. Ateş etrafa sirayet tehlikesini göstermişse de, yetişen itfaiyenin gayreti sayesinde söndürülmüştür.

MİLLİ PİYANGO

15 2nci KANUN 1942

İkramiye Adedi	İkramiye Mıkdarı Lira	İkramiye Tutarı Lira
1	30.000	30.000
4	10.000	40.000
6	5.000	30.000
40	2.000	80.000
120	1.000	120.000
160	500	80.000
1.200	100	120.000
1.200	50	60.000
8.000	10	80.000
160.000	2	320.000
170.731	Yekûn	960.000

Yüz bilette 42,68 Bilet

KAZANACAK

Tam bilet 4, Yarım bilet 2 liradır.

YENİ YIL. YENİ UFUK

Doğu Beyazıt Mal Müdürlüğünden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Doğu Beyazıd kazasında yapılacak hükûmet binası ikmali inşaatıdır.

2 — Keşif bedeli 16457 lra 83 kuruştur.

3 — Eksiltme 6.1.942 günü saat 15 de kapalı zrf usulile yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak doğu Beyazıd maliye dairesinden alabilirler ve Ağrı nafıa müdürlüğünde de görebilirler.

5 — Eksiltmeye girmek için isteklilerin 1234 lira 34 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Ağrı vilâyetinden bu işe girebileceklerine dair alınmış vesika ibraz etmeleri muktezidir. Bu vesika için eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel bir istida ile isteklilerin Ağrı vilâyeti makamına müracatları ve bu müracaatların şimdiye kadar yaptıkları benzeri inşaata aid işleri yaptırmış idarelerden aldıkları veskaları raptetmeleri lâzımdır. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye girmiyeceklerdir.

6 — İstekliler teklif mektublarını ihale günü olan 6.1.942 Salı günü saat 14 de kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir.

Postada vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (11489)

M. M. V. Hava Müsteşarlığından

Hava müsteşarlığı teknik taburu için otomobil ve traktör makinisti ve meydan ve yol inşaatına vakıf ustalara ihtiyaç vardır.

Verilecek ücret miktarları yapılacak imtihanda gösterecekleri ehliyete göre 50-120 lira arasındadır. Taliplerin dilekleri ile hava müsteşarlığına müracaatları. «9310» (11054)

Memleket Haberleri

Tokatta belediye ve Halkevi reis vekillikleri seçimi yapıldı

C. H. P. kongresi toplandı

Tokat (Hususî) — Talim maksadile vatanî vazifesine çağırılan belediye reisimiz Mustafa Yolcunun şehrimizden ve vazifesinden ayrılması münasebetile reisliğe bir vekil reis seçimi yapılmıştır. Seçimde belediye azalarından Mehmed Altın kazanmış ve vekâlet vazifesine başlamıştır.

Mustafa Yolcu ayni zamanda C. H. Partisi vilâyet idare heyeti reisliğini de yapmakta olduğu için bu vazifenin vekilliğine de emekli albay Ali Rıza Yalçınalp getirilmiştir.

Diğer taraftan Halkevi reisi Ziraat Bankası muhasebecisi Diyarbakıra tayin edildiği için bu vazifeyi de partî vilâyet idare heyeti reis vekilliğine getirilmiş olan emekli albay Ali Rıza Yalçınalp deruhde etmiştir.

C. H. P. kongresi

C. H. Partisi Tokat merkez kaza kongresi parti müfettişi Zihni Orhun, vali İzzettin Çağpar ve bütün daire reislerinin iştirakile açılmıştır. Kongre riyaset divanı yapıldıktan sonra Ebedî Şef Atatürkün âziz hatırası için beş dakika sükût edilmiştir. Müteakiben başkan Hilmi Güner'i bir yıllık faaliyet raporunu okumuş ve bir yıl içinde yapılan işler hakkında izahat vermiş, müteakiben ocak, nahiye nongrelerinde tesbit edilen dilekler arasında yapılmıyanlar ile bu senki dilekler hakkında gerekli izahat verilmiş ve bu izahat kongrece tasvib edilmiştir.

Bundan sonra vilâyet kongresine gidecek murahhaslar seçilmiş ve yapılan teklif üzerine başta Millî Şefimiz ve Reisicümhurumuz İsmet İnönü olduğu halde büyüklerimize tâzim telgrafları çekilmesine karar verilerek toplantıya son verilmiştir. Yapılan seçimde Hilmi Güneri, Nizamettin Tezer, Fahri Lâtifoğlu, Sabri Bakırcı, Mustafa İapitli, Samî Erk ve Mehmed Aksu kaza idare heyeti azalıklarına seçilmişlerdir.

Vali ve maarif müdürü takdir edildiler

Az zaman evvel 23 ilkokulun temelleri atılmış ve Cümhuriyet bayramında da bunların açılış törenlerinin yapıldığını evvelce yazmıştık. Bu okullar inşaatının kısa bir zaman içinde başarılması için gösterilen alâka ve yardımdan dolayı valimiz İzzettin Çağpar ile maarif müdürü Fazıl Gönen Maarif Vekâletince takdir edilmiş ve birer teşekkür mektubu almışlardır.

Valimiz terfi ettı

Valimiz İzzettin Çağpar, maaşı yüz liraya çıkarılmak suretile terfi ettirilmiştir.

Dokumacılık kooperatifi

Dokumacılık kooperatifinin teşekkül etmek üzere olduğunu evvelce yazmıştık. Kooperatifin teşekkülü için gerekli kanunî formaliteler ikmal edilmek üzeredir. Kooperatif 47.000 lira sermayeli ve 14 müessisten ibaret olup hissedar kaydine devam edilmektedir.

Edirnede Halkevinin koşuları

Edirne (Hususî) — Halkevi spor klübü tarafından tertib edilen iki katagori üzerinden 3000 ve 50 metrelik koşular heyecanlı geçmiştir.

Atatürk heykeli önünde başlıyan ve aynı yerde sona eren ilk koşuya saat 11 de başlandı.

3000 metre olarak başlıyan bu ilk koşu neticesinde İsmail Kıtır birinci, Nihad Salgara ikinci, Ahmed üçüncü, 5000 metrelik müsabakada da Halil Çekiç birinci, Mehmed ikinci, Süleyman üçüncü gelmislerdir.

Adanada

Çeltik ekimi başladı, ekim sahası geçen senekinden daha geniş olacak

Adana (Hususî) — Bölgemizde çeltik ekimi için hazırlıklara başlanmıştır. Birçok çeltikçiler vilâyete yeni ekim için müracaatte bulunmuşlardır. Bu seneki ekim sahasının geçen yıldan geniş olacağı tahmin olunmaktadır.

Adli siciller toplanıyor

Adliye Vekâleti çok yerinde bir karar vermiştir. Bu karara göre, memlekette 1327 tarihine kadar olan bütün adli siciller mıntaka müzelerine devredilmektedir. Bu suretle eskidler için istifadeli bir kaynak temin edilmiş ve siciller mahvolmaktan kurtulmuş oluyor.

İçel, Seyhan, Gazianteb ve Edirne, Mardin, Maraş adliyelerindeki bütün adli siciller Adana müzesine getirilmektedir.

Parti heyeti

Seyhan parti müfettişi bay Halid Onaran bugün İzmire gitmiştir. Müfettiş on beş gün sonra Adanaya dönecektir.

Hatay elektrik idaresi belediyeye devredildi

Hatay elektrik idaresi Hatay belediyeler birliğine devredilmiştir. Devir işi son bulmuştur. Diğer taraftan Defne çağlıyanlarından elektrik istihsali için mühim bir proje hazırlanarak Nafıa Vekâletine gönderilmiştir.

Şarkışlada memurlar kooperatifi

Şarkışla (Hususî) — Yiyecek ve giyecek maddelerinin çok yüksek bir dereceye gelmesi üzerine muhterem Vefa Veznedaroğlunpn gayretile bir Memurlar İstihlâk Kooperatifi teşkilini karar altına amıştır.

Edirne fidanlığında faaliyet

Edirne (Hususî) — Memleketimizin en zengin fidanlıklarından biri olan Edirne fidanlığı bu sene de geniş ölçüde meyvalı fidan yetiştirmiş ve bu fidanları bugünden itibaren dağıtmağa başlamıştır. Fidanların belli başlıları kayısı, şeftali, ayva, vişne, kiraz ve muşmuladır. Fidanların beheri için 10 kuruş gibi küçük bir para alınmaktadır. Edirne ve Trakyanın birçok yerlerinin ağaçlanmasına ve güzeleşmesine yardım eden Edirne fidanlığının bu sene yetiştirdiği fidanlar geçen yıllar kadar bol ve verimlidir.

ÇOCUK

20 lincikânun bilmecemizde kazananlar

20 Birinkânun tarihli bilmecemizde kazanan okuyucularımızın isimleri aşağıda yazılıdır. Istanbulda bulunan okuyucularımızın hediyelerini Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra bizzat idarehanemizden almaları lâzımdır. Taşrada bulunanların hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Bir Atatürk tablosu

İstanbul Beylerbeyi 27 inci okul sınıf 2 de 42 numaralı Necdet Vaner.

Bir şişe kolonya

İstanbul Ortaköy 39 uncu okul sınıf 2_A da 483 numaralı Güner Atak.

Resimli elişi kasteti

Alpullu ilkokul sınıf 3 de 54 numaralı Muzaffer Dinenli.

Mürekkebli kalem

(Son Posta hatıralı)

Pulatlı ilkokulu sınıf 3_A da 230 numaralı Namık Mumcuoğlu, İstanbul Alemdar caddesi No. 32 de Rafet Sanduvaç, İstanbul Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 57 de Doğan Algur.

Kurşun dolma kalem

(Son Posta hatıralı)

Tekirdağ orta okul sınıf 2_C de 289 Nerman Şenvardar, İstanbul Hayriye lisesi sınıf 9_A da 111 numaralı Mazhar Özbahadır, İstanbul Kabataş erkek lisesi sınıf 4_C talebesinden 1266 numaralı Bülend Er.

Diş fırçası

(Son Posta hatıralı)

Ankara Maltepe Yaltırık caddesi Fazilet apartımanı Altan Bakay, Bursa Ahmeddat mahallesi Ahmeddat sokağı No. 6 da Turgud Erer. Konya lise sınıf 2_A da 338 numaralı Muhittin Yüksel.

Dis macuna

Darıca Bağlarbası No. 7 de Refia Erdem, İzmir Alsancak 1393 üncü sokak No. 6 da Saime, Küçük Yozgad Elmadağ İnh'sarlar barut deposu memuru oğlu Ercümend Mergen.

Albüm

(Son Posta hatıralı)

Silivri 2 inci ilkokul sınıf 4 de 101 numaralı Akgün Sağnak, İzmir Misakımilli okulu sınıf 4_A da 381 numaralı Ayhan, İstanbul Büyükdere Gülmez Hasan sokak No. 5 de Süleyman Şimşek.

Muhtıra defteri

(Son Posta hatıralı)

Konya istasyon caddesi Şirinhanım çeşmesi karşısı No. 164 de Engin Saykan, Vezirköprü frengi mücadele sıhhat memuru yeğeni Münir Palas, Afyon Çocuk Esirgeme Kurumu pansiyonunda 1706 numaralı Halil Erenoğlu.

Kokulu sabun

(Son Posta hatıralı)

İsparta jandarma alay hesab memuru Mitat Arıkan kızı Neclâ Arıkan, Ankara üçüncü ortaokul sınıf 2_D de 495 numaralı Kemal Kuvat, İstanbul Lâleli tramvay caddesi 289 numarada Kadriye Duman.

Yuvarlak dünya kalemtraş

(Son Posta hatıralı)

İstanbul Göztepe kız orta okul 1_B talebesinden 217 numaralı Sera Dinler, İstanbul Kabataş lisesi 840 numaralı Rahmettin, İstanbul Cağaloğlu orta okul sınıf 2_C de 326 Bürhanettin Ballar.

Alüminyom bardak

(Son Posta hatıralı)

Çatalca askeri posta No. 686 başçavuş kızı Nefin Ertükel, Eskişehir orta okul sınıf 2_B de 1346 numaralı Muallâ Suneren, İstanbul Üsküdar 4 üncü kız orta okul sınıf 1_A da 154 numaralı Meziyet.

Ayna

(Son Posta hatıralı)

İstanbul Gelenbevi orta okulu sınıf 2_D de 679 numaralı Sedad Erselçu, İstanbul Fatih Fevzipaşa caddesi N 87 de Baki İnözü, İstanbul Üsküdar Doğancılar Azizmahmud efendi sok No. 94 de Necdet İnan.

Kitab

Konya İsmetpaşa ilkokul sınıf 5 de 387 numaralı Mehlika, Çanakka Atatürk mahallesi eski Mahkeme s kak No, 24 de Mine Ülgen, Adapaz ortaokul sınıf 2_E de 726 numaralı R ceb Sökmen.

Kartpostal

Sıvas İsmetpaşa ilkokul sınıf 4 608 numaralı Ömer Akveran, Edir lise sınıf 5_A da 1336 numaralı Met Önel, Karaman orta okul sınıf 2_A 262 numaralı İbrahim Güngör.

«Son Posta» nın tefrikası: 184

KOCA YUSUF

Yusufu görmek istiyen kadın

Nihayet; Mösyö Piyer lâfa karışarak:

— Siz Türkleri bilmezsiniz... Onlar kat'iyen bizim gibi gülüğüş düşünmezler... Her ne yaparlarsa doğru yapmak isterler... Yalan dolan bilmezler.. ve, bunları ciddî olarak alınız... kat'iyen bu böyledir. Ne yalandan para alırlar, ne halkı kandırırlar, ve ne de oynaş yaparlar... Bunlar böyledir.

— Peki; Türkiyede hep böyle kırasıya mı güreş tutuyorlar..

— Tabii... kıran kırana...

— Bu, çok fena... para kazanmak güç olur öyle ise...

— Eh!.. Böyle işte...

— Peki, ne yapacağız şimdi?

— Yapacağımız şey; Türkün istediği gibi güreşin ciddî olmasıdır.

— Peki; parayı veren sizsiniz, sözünüz geçmiyor mu bu adama..

— İmkânı yok... Daha fazla zorlarsek parayı filân bırakır, memlekete döner...

— Zannetmem... Hiç kazanç terkolunur mu? Hem ona mağlûb ol veyahud berabere de kal demiyoruz... Siz mübalâğa ediyorsunuz galiba!..

— Arzu ederseniz sizi kendisile konuşmağa götürelim...

— Fena olmaz...

Belçikalı organizatörü alarak otele geldiler.. Koca Yusufa takdim ettiler. Mükâleme başladı. Mösyö Piyer, bermutad tercümanlık yapıyordu. Yusufa sordular:

— Emil ile güreşi bir saat kadar yatınız ve bir saat sonra mağlûb oldunuz.

Mösyö Piyer; bu lâfları söyleyen bu fikirlerin kendi fikri olmadığı Belçikalı organizatöre her şeyi anlattıkları halde bir türlü ikna edemedikleri de Yusufa anlatmıştı.

Koca Yusuf; bu sözler üzerine oturduğu geniş kanapeden ayağa kalkarak bıyıklarını iki iri ellerinin uzun ve güçlün parmakları arasına alarak burdan sonra:

— Söyle bu soytarı keferye; Türkler çingene köçeği gibi göbek atarak para kazanmazlar.. sıkmalı putkayı çıkmalı er meydanına be!. Ahalıyı kandırarak aldığımız paralar haram dır be! Bu paranın hayrı olur mu be!.. Te hey!.. Er meydanı bu bir Köçek gibi âleme gülünç mü olur ğız be!.. Söyle bu kızancaza; utanır mı pehlivan diye ulaştırır yanında bunu be?..

Belçikalı organizatör Koca Yusufun köpürdüğünü gözlerile görmüştü.

Mösyö Piyer; lisanı münasibile Belçikalıya Koca Yusufun şiddetle ve kat'iyetle itiraz ettiğini tercüme etti.

Belçikalı organizatör; dayanamadı. Bir an için Yusufun insanlığı ve mertliği karşısında ahlâklı bir adam gibi düşünmek mecburiyetinde kalarak yolda mukabele etti.

(Arkası var)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Doğuda kış harbi

Almanlar, taarruzları püskürttük diyorlar

Sovyetler ise birçok meskûn mahalleri geri aldıklarını bildiriyorlar

Berlin, 4 (A.A.) — Alman ordular başkumandanlığının tebliği:

Doğu cephesinin cenub kesiminde büyük soğuklar dolayısile askerî hareketler mevzii keşif teşebbüslerine ve topçu faaliyetine inhisar etmiştir.

Merkez ve şimal kesimlerinde düşman taarruzlarına devam etmiştir. Bu taarruzlar bir kısmı karşı taarruzlarla bir kısmı da şiddetli muharebeler neticesinde olmak üzere püskürtülmüştür. Mevziî mahiyette yardımlarda tasfiye edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri gece ve gündüz Feodossia tayyare meydanına taarruz etmiştir ve müteaddid tayyareler tahrib edilmiş veya hasara uğratılmıştır. Limanda küçük bir ticaret gemisi batırılmıştır. Bir büyük vapurla bir yüzer vinç ağır hasara uğramıştır.

Başlıca hedef Moskova çevresi olmak üzere yürüyüş halinde bulunan Sovyet asker ve taşıt kollarına, taarruza hazır tanklar, demir yollarına ve tayyare meydanlarına karşı da hava taarruzları yapılmıştır. Düşman bu taarruzlarda insanca ve malzemece pek büyük kayıblara uğramıştır.

Uzak şimalde, Murmansk demiryolu bomba taarruzları ile birçok yerlerde kesilmiştir.

Sovyet hava kuvvetleri 27 İlkkânun 1941 ile 2 Sonkânun 1942 arasında 98 tayyare kaybetmiştir. Ayni devrede Alman hava kuvvetlerinin doğu cephesindeki kayıbı 12 tayyaredir.

Sovyet tebliğleri

Moskova, 4 (A.A.) — Sovyetlerin yarı gece tebliği:

Üç İkincikânunda cephenin birçok kesimlerinde düşmanın mukavemetini kırarak kıt'alarımız ilerlemişler ve birçok meskûn mahalleleri işgal etmişlerdir. 2 İkincikânunda 5 Alman tayyaresi tahrib edilmiştir.

3 İkincikânunda Moskova yakininde 2 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Moskova, 4 (A.A.) — Sovyet öğle tebliği:

3 İkincikânun gecesi kuvvetlerimiz bütün cephelerde düşmanla çarpışmışlardır.

Moskova, 4 (A.A.) — Sovyet umumi karargâhının hususî tebliği bildiriyor:

Cenub garb cephesinde Sovyet kıtaatı 25-31 İlkkânun içinde 22 tank 123 top, 128 mitralyöz ve 1.000 tüfek zayetmişlerdir. Bu kıt'alar, iki genel kurmay karargâhını, 745 kamyonu, 5 tankı, birçok topu ve 552 gurgonu tahrib etmişlerdir. Almanlar bu devre esnasında bu cephede 26 İlkkânundan 2 Sonkânuna kadar 10.000 kişi zayetmişlerdir.

Kırımda Sovyetler 3.000 tüfek, 50 mitralyöz ve 250 kamyon zaptetmişlerdir. Muharebenin tek bir kesiminde Almanlardan 2.000 kişiden fazla telefat vardır.

Japonlara göre

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

dafaasının nüvesi addedilmektedir. Domei ajansı düşmanın anudane mukavemetine rağmen bu şehrin düşmesi bir saat meselesi olduğunu ilâve etmektedir.

Filipinlerde bir üs 4 (A.A.) — «Domei» :

Kan dökmeksizin Manillaya girmeğe muvaffak olan Japon kuvvetlerinin bir kısmı, Manilla koyunun şimal batı kıyısı boyunca geçen düşmanı kovalamaktadır. Düşman, Balangadan da geri çekilmektedir.

Tokyo, 4 (A.A.) — Luzon adasında bir Japon deniz üssünden bildirildiğine göre Luzon adasında faaliyette bulunan hava teşkilleri Manillayı tahliye eden Amrikan kuvvetlerini sıkıştırmağa devam etmektedirler.

Fecir vakti düşmanın muvasala hatları, kıt'a tahaşşüdleri vesair askeri hedefleri bombardıman edilmiştir.

Sanghay, 4 (A.A.) — Japon umum karargâhı geçen hafta içinde yapılan hareketleri hülâsa eden tebliğinde diyor ki:

Çanga'nın işgali Çunking hükûmetinin bütün ümidlerini suya düşürmüştür.

Gerçekten 40 ıncı, 144 üncü, 147 nci ve 148 inci Çunking tümenleri Yangtse'nin cenubundaki üçüncü harb çevresinde yenilmeğe uğratılmıştır.

Şimal Çinde, Çunking kıt'aları toplulukları dağıtılmıştır.

Varna ve Burgazda vapur inşaat tezgâhları kuruluyor

Londra, 4 (A.A.) — Britanova: Salâhiyettar bir membadan öğrenildiğine göre Bulgaristanın Karadenizdeki Burgaz ve Varna limanlarında mühim tesisler ve yeni doklar vücuda getirilmektedir. Bu genişleme plânı Almanyanın Karadenizde kontrol kurmak siyaseti ile alâkadardır.

Diğer cihetten Tuna üzerinde yeni nakliyat kolaylıkları, Burgaz ve Varnada eşya depoları tesisi ve Bulgar deniz ticareti için 220 ile 6000 ton arasında vapur inşaası derpiş edilmektedir. Bu vapurlar Karadenizde ve Bulgaristanla Ege denizinde işgal altında bulunan adaların limanları arasında işleyecektir.

Londra, 4 (A.A.) — Güvenilir kaynaklardan gelen haberlere göre, Bulgar deniz tezgâhlarında faaliyet artmıştır. Varna ve Burgaz tezgâhların büyütülmüştür.

Amerikada sansür

Vaşington, 4 (A.A.) — Bahriye nezareti, sansür direktörü M. Byran Perce'in beynelmilel kablolara, beynelmilel telefon muhaverelerine aşağıdaki sansür kaidelerini vazetmiş olduğunu bildirmektedir.

1 — Düşman işgali altındaki arazi ile muhaverelere kat'iyen müsaade edilmiyecektir. Fevkalâde ahval, müstesnadır.

2 — Amerikadan çıkan veya Amerikaya gelen herhangi bir ecnebi ile şifreli telgraf teatisi yasak olduğu gibi esasen bu gemilerin bu gibilerin telgraf adresleri bulunması da memnudur.

3 — Şifreli veya ecnebî lisanda transit tarikile Amerikadan yapılması ancak sansür makamatı ile mutabık kaldıktan sonra mümkündür.

4 — İstimaline ruhsat verilmiş olan lisanlar, şunlardır:

İngilizce, fransızca; ispanyolca, portekizce.

Kont Ciano İngiltereyi itham ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

yük elçisi M. Alfieri bulunduğu halde Medica tiyatrosuna gitmiştir. Burada büyük bir dinleyici kitlesi önünde nutuk söyliyen Hariciye Nazırı bilhassa şöyle demiştir:

Avrupa meselelerini halletmek için Duçenin yapmış olduğu bütün teşebbüsler İtalyanın eski müttefiklerinin ihtirasları dolayısile akim kalmıştır. İngilterenin bir taraftan bizimle müzakerelerde bulunurken diğer taraftan Atina ve Belgrad hükûmetlerile İtalyayı kendi denizinde boğmak gayesini takib eder bir suikasd hazırladığını gösteren elimizde münakaşa götürmez deliller vardır. Gerektiği vakit bunu ispata hazırız.

Bu harbin mes'ulleri ni aramak için açılacak dava başlıyacağı zaman, İtalyanın suçlular arasında değil, ittiham edenler arasında bulunacağı muhakkaktır.

Bolşevikliğe karşı mücadele ve bu mücadelenin esaslı bir surette halli İtalyan ocaklarının, ailelerinin ve dininin muhafazası için lik şarttır.

Kremlin'i kim ortadan kaldırırsa dünya medeniyetini kurtarmış olacaktır. Bu hususta ne İngiltere ne de Amerika hayallere kapılamaz.

Nazır nutkuna şu sözlerle nihayet vermiştir:

İtalyan milleti istikbale emniyetle bakıyor. Hasmımızın azimli ve kuvvetli olduğunu biliyoruz. Fakat biz ondan daha azimli ve daha kuvvetli olacağız.

Mussolini birlik tavsiye ediyor

Roma, 4 (A.A.) — M. Musolini dün Venedik sarayında Faşist Partisi idare heyetini kabul etmiştir. Partinin yeni umumi kâtibi M. Vidussoni söylediği bir nutukta milletin Duçeye ve zafere olan sarsılmaz imanını bir kere daha belirtmiştir.

M. Mussolini bütün İtalyan milletinin bir tek kitle haline getirmek için muhtelif sahalarda ne suretle çalışmak gerektiği hususunda partı idare heyetine direktifler vermiştir. Mussolini iki dünya arasında yapılan ve İtalyan milletinin hayatile ilgili olan bu mücadelede zafere erişmek için bütün İtalyanların Mihver ve üçlü pakt arkadaşlarile birlikte ve azimle çalışması lâzımgeldiğini de ilâve etmiştir.

İngiliz istihbarat servisi şefine göre

Mihver şu sırada sulh teklifinde bulunacakmış..

Vaşington, 4 (A.A.) — İngiliz istihbarat servisi şefi Sir Gerald Campell Vaşingtonda şu beyanatta bulunmuştur:

26 milletin münferid sulh yapmamayı taahhüd etmiş oldukları şu sırada, Mihver devletlerinin sulh tekliflerinde bulunmalarının hemen hemen muhakkak olduğunu zanederim. Bir takım teklifler yapılacak ve tecrübe balonları uçurulacaktır. Şimdiye kadar üç ve ya dört defa tecrübe balonları uçurulmuştur. Fakat müttefik milletlerin beyannamesi bütün alâkadarlara ve bilhassa Hitlere bu milletleri yekdiğerinden ayırmağa teşebbüs edenlere karşı onların verecekleri cevabın mahiyeti ne olacağını ibtar etmiştir.

Almanlara göre İngilizlerin bir aylık deniz zayiatı

Berlin, 4 (A.A.) — Alman tebliği:

İngiliz donanması İlkkânun ayı içinde de ağır kayıplara uğramıştır. Alman deniz ve hava kuvvetleri 3 Kruvazör, bir tayyare gemisi, distroyer, üç hücumbotu, bir topçeker ve bir denizaltı batırmışlardır. Bundan başka 6 kruvazör, 3 distroyer, 4 hücumbotu, 1 mayn, 2 devriye ve 2 denizaltı gemisi, bir kısmı ağır olmak üzere, hasara uğratmıştır.

İlkkânun ayı içinde, İngiliz iaşe gemilerine karşı yapılan savaşta yekûnu 257.200 tonilâto tutan 74 düşman ticaret gemissi batırılmıştır. Bunun 115.700 onilâtoluk 29 unu Alman denizaltıları baarmıştır.

Müttefiklere göre

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ye asker çıkarmıştır.

Gece İngiliz tayyareleri Malezya sahilleri açığında düşman gemilerini bombalamış ve makineli tüfek ateşine tutmuştur. Karanlık dolayisile neticeler müşahede edilememiştir.

Singapur bombalandı

Dün gece 24 Japon tayyaresi Singapuru bombardıman etmişlerdir. Hasarat ehemmiyetsizdir. Siviller arasında bir kaç ölü ve yaralı vardır. İngiliz - Amerikan hava teşekkülleri dün sabah Thailand'da kâin Rahentak'e taarruz etmişlerdir. İki düşman avcısı düşürülmüş ve yerde 4 tayyare tahrib edilmiştir.

Bismark takım adalarına taarruz

Melbourne, 4 (A.A.) — Hava tebliği:

Uzun menzilli Japon bombardıman tayyareleri Bismark adaları üzerinde bir keşif uçuşu yapmışlar ve Robaul'de Avustralya hava kuvvetlerine aid bir tayare meydanına taarruz etmişlerdir. Atılan birkaç bomba ile hava meydanının tesisatı hafifçe hasara uğramıştır. Yerli halk arasında ölen ve yaralanan olmuş ise de hiçbir Avrupalıya bir şey olmamıştır.

İngilizlerin tekzibi

Londra, 4 (A.A.) — İngiliz bahriye nazırlığı bildiriyor:

Hong Kong teslim olduğu sırada bir çok İngiliz harb gemisinin tahrib edildiği veya Japonların eline geçtiğine dair düşman bir takım iddialarda bulunmuştur. Bu düşman iddiaları çok değişiktir ve kat'iyen yalandır. Hong Kong'daki kayıplarımız ekserisi yardımcı olmak üzere az miktarda yardımcı küçük gemilere inhisar etmiştir.

Eski İngiliz Genel Kurmay Başkanının mesajı

Londra, 4 (A.A.) — İmparatorluk Genel Kurmay Başkanlığı vazifesini terketmiş olan General Dill, orduya bir veda mesajı göndermiştir. Bu mesajda ezcümle şöyle denilmektedir;

Dostum ve halefim general Brocke, sizin yardımınız ve itimadınızla askeri gayretlerimizin nihai ve tam muvaffakiyetini görmeğe intizar edebilir. Biz galib gelmeğe azmettik, bu emelimize vasıl olmak için lâzım gelen vasıtalar süratle artmaktadır. Diğer askeri sınıfların mesai birliği ve müttefiklerimizin faal yardımı sayesinde muvaffakiyet temin edilmiştir.

Libyada çarpışma

Bardiyada alınan esirlerin sayısı 7 bine çıktı

Kahire, 4 (A.A.) — Ortaşark umum İngiliz karargâhının tebliği:

Bardia'da alınan esirlerin sayısı şimdi 7.000 tahmin edilmektedir. Bunun bini Almandır. Muharebe sahasının temizlenmesine devam ediliyir.

Agedabya çevresinde topçumuz ve hava kuvvetlerimiz faaliyette bulunmuştur. Birçok ehemmiyetli hedeflere tesirli taarruzlar yapılmıştır.

Akıncı kollarımız da geniş bir cephe üzerinde düşmanı hırpalamağa devam eylemişlerdir.

Bir muharebede, üç düşman tankı tahrib edilmiş ve bir tankın da alevler içinde çekildiği görülmüştür. Başka bir muharebede iki tank ve birkaç düşman arabası hasara uğratılmış ve az mikdarda Alman esiri alınmıştır.

Alman tebliği

Berlin, 4 (A.A.) — Alman tebliği:

Şimali Afrikada, her iki tarafın şiddetli devriye faaliyeti olmuştur.

Agedabya çevresinde münferid İngiliz sahra konak yerlerine ve barakalarına, taşıt kollarına bomba ve mitralyöz ateşile taarruzlarda bulunmuştur. Tobruka karşı da tesirli taarruzlar yapılmıştır. Bingazi yakınlarında bir tayyere meydanında bulunan tayyareler arasına isabetli bombalar atılmıştır. Bingazi çevresinde bir düşman distroyeri tam bir bomba isabetile ağır hasara uğramıştır.

İtalyan tebliği

Roma, 4 (A.A.) — İtalyan orduları umum karargâhının tebliği:

Agedabya cephesinde, düşmanın mevzii taarruzları püskürtülmüştür. Düşmanın tank toplulukları da püskürtülmüştür.

Sollum ve Halfaya'da muharebeler devam etmektedir.

Alman ve İtalyan hava kuvvetleri düşman iaşe yollarına karşı mükerrer taarruzlarda bulunmuş ve tobruktaki topçu mevzilerini ve liman tesislerini bilhassa muvaffakiyetle bombaeamıştır.

Düşman 4 tayyare kaybetmiştir. Bunun ikisi karşıkoyma topları tarafından düşürülmüştür.

İşgal altındaki sahillere baskınlar yapılacak

Londra, 4 (A.A.) — Londra,nın iyi haber alan mahfillerindeki kanaate göre, son günlerde Vangso ve Lafoten adalarına yapılan baskınları işgal altında bulunan başka sahillere yapılacak baskınlar takib edecektir. Bu baskın hareketlerinin, düşmana maddi kayıplar verdirmekten başka İngiliz kıt'alarını daha geniş ölçüde asker çıkarma hareketlerine alıştırmak gibi mühim bir faydası daha vardır.

Bundan maada sözü geçen baskınlar düşmanın maneviyatını kırmak bakımından da önemlidir. Çünkü düşman, gelecek darbenin hangi noktada indirileceğini kestiremediğinden daimi bir asabiyet içinde bulunmaktadır. Bu hareketler, bütün bunlardan başka, işgal altındaki memleketler halkının maneviyatını yükseltmek bakımından da çok faydalıdır.

Hitler'in Reichstag'da söylediği son nutuk bu iki kanlı neticelerin Almanya'da yaptığı tesiri açığa vurmuştur. Filhakika Hitler Norveç'in şimalinden İspanya hududuna kadar Siegfried hattı ayarında bir müdafaa hattı kurulduğunu güya övünerek söylemiştir. Son baskınlar bunun hiç de böyle olmadığını göstermektedir. Bu hareketlere iştirak eden İngiliz subayları Alman müdafaa usullerini tetkik etmek fırsatını da bulmaktadırlar.

Kral Piyer Sırb çetecilerinin reisini Generalliğe yükseltti

Londra 4 (A.A.) — Yugoslav çeteleri reisi albay Mihailoviç kral Piyer tarafından generalliğe yükseltilmiştir. Bilindiği üzere Mihailoviç Yugoslav mukavemetini idare etmektedir.

Kral Piyer bütün dünya Yugoslavlarına radyoda verdiği bir nutukta onları Mihailoviç kuvvetlerine katılmağa çağırmışlardır.

Doktor Hafız Cemal
(Lokman Hekimi)
Divanyolunda 104 No. da hergün hasta kabul eder.
Telefon: 21044-23398

SİYASET ÂLEMİNDE

Çörçilin nutku ve ondaki ikna kuvveti

Müttefikler arasında harb gayretlerini ve plânlarını tanzim edecek konuşmalara iştirâk etmek maksadile Amerikaya giden İngiliz başvekili Kanadaya kadar uzattığı seyahatinin intıbalarını bir nutukla dünya efkârına ifade etti. Memleketinin kat'i bir mücadele içinde bulunduğu bir sırada İngiliz başvekilinin lisanından acı hakikatin üryan çehresinin tasvirini beklemek elbette ki hiç kimsenin aklından geçmezdi. Bundan ötürüdür ki bu nutkun satırlarına göz gezdirdiğimiz zaman, onun ifade ettiği şeylerin içinden, ifade etmemiş olanları istihraca çalışmakla tabii bir tecessüs meyline uymaktan başka bir şey yapmış olmadık.

Mister Çörçil'in tabii zindegisi ve mücadeleci tab'ı bertaraf edilecek olursa onu, normal ölçü ile yaşlı bir centilmen saymak doğrudur. Hattâ o çağdaki bir insanın, başka memleketlerin forması ile mütekaid sayılması da tabiidir. Fakat İngiliz başvekilinin hâlâ iş başında bulunabilmesi ve bununla kalmayarak, memleketinin mukadderatı uğurunda Atlantiğin en sert bir mevsiminde, en seyyal dalgalar üstünden fersahlar aşark yeni dünyadaki dostlarına mülâki olması, onda mevcud hayatiyetin ne kadar köklü ve kuvvetli olduğunu gösterir. Bilhassa ifadesine dikkat edelim:

İngiliz başvekili, harbin başlangıcından beri kullanageldiği yarı müstehzi, yarı hiddetli konuşma tarzını hâlâ muhafaza etmek suretile mücadelenin hiçbir safhasında hiçbir itiyadından vazgeçmemiş olduğunu bize gösteriyor. Halbuki İngiltere birçok savaşlara iştirâk etti. Bu savaşlar esnasında büyük kayıblar gördü. Öyle anlar geldi ki, bütün dünya, askeri ve cihanşümul bir varlık olarak artık bir Büyük Britanyanın mevcud olmadığına hükmedecek oldu. Fakat her darbe, onu daha azimkâr, daha fikrinde sabit, ayni zamanda gaye ve iddiasına sadık buldu. Emel ve hedefleine bu derece bağlı bir milletin Çörçil gibi bütün bu karakterlerin enmuzeci sayılabilecek bir şahsiyette temessül edilmesi kadar tabii ne vardı?

İngilterenin Çörçilden, Çörçilin İngiltereden bir an için şüphe eder görünmemelerinin sebebi bu olduğu gibi en son Uzakşark darbelerine rağmen Britanya adalarında mücadele kabiliyetinin hergün bir parça daha artması, gene bu mutlak intıbak ve karşılıklı anlayıştandır.

Nutkun muhtelif kısımları üzerinde durmanın büyük bir ehemmiyeti yoktur. Çörçil elbette ki Almanyadan hayırla bahsedecek değildi. Gene Japonyanın Singapuru, Malezyayı, Filipin ve Havayları alıp İngiltere ile Amerikayı Uzakşarktan kovabileceğini söylemiyecekti. Çörçil, elbette konuştuğu gibi konuşacaktı. Fakat bu konuşmadaki hususiyet, lâalettayin bir red ve inkâr konuşması değildi. Bilâkis onda hakikatleri kabul eden, amma bunların muvakkatliğine inanan bir adamın edası vardı. Mantıkı bu noktadan sarî idi ve mukni görünüyordu. — ★★

Tren seferleri yeniden azaltıldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

günleri değiştirilen ve azaltılan yolcu katarlarının günlerini gösterir liste aşağıdadır:

1 — Haydarpaşa - Samsun İskenderun: Pazartesi, Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri Haydarpaşadan saat 15 te hareket eden tren ertesi günleri saat onda Ankaradan her iki istikamette kalkacaktır. Samsuna geliş 11,40 ta, İskenderuna 18,33 tedir. Her Çarşamba, Cuma, Pazar ve Pazartesi günleri İskenderundan saat 8.2 de, Samsundan ise 7,30 da kalkan trenler ertesi günleri saat 20,25 te Ankaradan Haydarpaşaya hareket edecektir.

2 — Haydarpaşa - Erzurum, Diyarbakır: Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Pazar günleri Haydarpaşadan saat 20,25 te kalkan tren ertesi günleri saat 15 te Ankaradan Erzurum ve Diyarbakır istikametlerinde hareket edecek ve Erzuruma saat 8 de, Diyarbakıra saat 6 da varacaktır. Çarşamba Cuma, Cumartesi ve Pazartesi günleri hem Diyarbakırdan hem Erzurumdan hareket eden trenler Ankaradan Cuma, Pazar, Pazartesi ve Çarşamba günleri saat 15,20 de Haydarpaşaya kalkacaklardır. İstanbula varış 7,43 tedir.

3 — Ankara - Zonguldak: Her Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Cumartesi günleri hem Ankaradan hem Zonguldaktan birer tren kalkacaktır. Hareket saatleri Ankara 17,15, Zonguldak 17,05 dir.

4 — Ankara - İzmir (Basmahane) her Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Pazar günleri karşılıklı birer tren kalkacaktır. Hareket: Ankaradan 15,20 de, İzmirden 8,25 tedir.

5 — Ankara - Alsancak: Hareket günleri Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Pazardır. Saatler Ankaradan 15,20, Alsancaktan ise tam gece yarısıdır.

6 — Ankara - Balıkesir: Her Pazartesi, Perşembe, Cumartesi günleri Ankaradan saat 20,25 te Balıkesirden ise 10 da karşılıklı birer tren kalkacaktır.

7 — Haydarpaşa - Konya - Diyarbakır: Her Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Pazar günleri Haydarpaşadan saat 12 de kalkan tren ertesi günleri Konyadan saat 14 te ve onun ertesi günleri de 2,30 da Adanadan ve 20,45 te Malatyadan hareket edecektir.

Buna karşı Diyarbakırdan gene Pazartesi, Çarşamba, Cuma ve Cumartesi günleri saat 22,30 da kalkan tren ertesi günleri 9,50 te Malatyadan ve onun ertesi günler de 2,05 ta Adanadan 15,40 ta ise Konyadan hareket edecektir.

WILLY FORST'un
Şaheseri
BEL AMİ
ŞARK SİNEMASININ
İKİNCİ ZAFER HAFTASI
Muvaffakiyetle devam ediyor.

SÜMER SİNEMASI
Yarın akşamdan itibaren:
Halihazır vekayia aid en büyük film
HAVAY GECELERİ
Cazib ve eğlenceli bir mevzuda hoş sahnelerle dolu çok güzel bir film. Baş Rollerde:
JOHN BROWN - CONSTANCE MOORE
ve Havayan kitaralarile birçok genç ve güzel artistler.

AŞK DOĞARKEN
CLAUDETTE COLBERT - RAY MILLAND

Meçhul Kadını kim gördü?...
İsimsiz kadınla kim konuştu?...
Mazisini Unutan Kadın
Kimdir?... Nereden geliyor?...

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

adasının muhtelif mıntakalarından Singapura karşı yapılmakta olan Japon taarruzu çok ciddî bir safhaya girmiş de bunun Birmanyanın hududundan Tayland = Siyam hududundaki Japon kuvvetlerine karşı yapılacak şiddetli bir İngiliz taarruzile biraz olsun tahfifi ve bu maksadla Filipinlerdeki Japon kuvvetlerinin daha bir müddet serbest bırakılmamaları bahis mevzuu ise o zaman General Mak Arturun bu tarzda hareket doğru olabilir. Şayed bu düşünceler bahis mevzuu değil ise o zaman bu tarzda bir hareketin sonunun bir facia olacağından şüphe edilmemesi lâzımgelir.

Birleşik Amerika donanması büyük kısmının bugün nerede bulunduğunu tabiatile bilemediğimiz gibi Vaşington konferansı kararlarına da bütün tefer ruatile vakıf değiliz. Fakat, Birleşik Amerika donanması büyük kısmının şimdiki halde Uzakdoğuya yakın bulunmadığı hissedilmekte olduğu gibi Filipinlere büyük ölçüde bir takviye gönderileceğine dair herhangi bir işaret de görülmemektedir. Uzakdoğu baş komutanı General Wavel'in Çunkington gelmekte olan seçme ve iyi mücehhez Çin kıt'alarının iştirakile Birmanyadan Taylând'a doğru büyük bir taarruza geçmesi ise, kanaatimizce biraz daha zamana mütevakkıf bir meseledir.

Şimdi mühim bir nokta daha vardır: Vaşingtonda bu defa tanzim edilen 26 devlet paktına Sovyet Rusya da imzasını koymuştur. Bu pakt üçlü pakta karşıdır ve buna göre Sovyet Rusya ile Japonya da, henüz harb ilân etmemekle beraber endirekt olarak birbirlerile harb halinde bulunuyorlar, demektir.

Acaba, Vaşington bu yeni hâdiseyi gözönüne alarak ve Sovyet Rusyanın Japonyaya karşı harbe girişmesile Filipinlerin vaziyetinin hayli hafifleyeceğini ümid ederek General Mak Artur'a her ne pahaya olursa olsun mukavemetini tahdid için yeni talimat mı göndermiştir? Fakat, bu da okadar varid değildir. Çünkü, Sovyet Rusya bugün gerçekten Japonya ile harbe başlasa bile bu harbin karalardaki sahasını kırkıncı arz dairesinin daha şimalindeki yani tam manasile kışın hükmünü icra etmekte olduğu mıntakalar teşkil edecektir. Ve Sovyet Rusya esasen şark cephesinde Almanya ve müttefiklerile kâfi derecede meşgul olduğu için ayrıca bir de Uzakdoğuda mühim bir kış seferini, öyle zannolunur ki, göze alamıyacaktır. Denizden ve havadan Japon denizile Japon ana vatan adalarına karşı girişeceği teşebbüsler cenubî Çin Denizi sahasındaki Japon hareketlerini durduracak bir mahiyette olamıyacaktır.

2 — Almanların Sovyet cephesinin merkez mıntakasında kışlık hatta yerleşebilmeleri meselesi henüz sona ermemiş gibi görünmektedir. Filhakika, Sovyetler bu mıntakadaki taarruzlarına hiç durmaksızın, havanın fenalığile sertliğini hiç düşünmeksizin devam etmektedirler ve bu taarruzlar neticesindedir, ki evvelki gün Moskovanın 150 kilometre cenub batısındaki Malo-yaroslavesk şehrini de zaptederek Moskovanın garbe karşı en dış müdafaa çevresi üzerinde mühim bir mükteşem mevki olan Mojaisk'i şimal ve cenubdan kıskaçlayacak bir duruma girmek istidadını göstermeğe başlamışlardır. Alman kuvvetleri Maloyadoslavesk'i vermemeğe çalışmışlar, bunun için şiddetli sokak muharebeleri bile yapmışlar, fakat neticede çekilmek mecburiyetinde kalmışlardır. Sovyet kıt'alarının bu kadar şiddetli ve ağır iklim şartları içinde Alman ordusu gibi hakikaten çok mükemmel bir orduya karşı elde etmekte oldukları bu muvaffakiyetleri sadece askeri bir düşünce ile takdir etmek gerekir.

3 — Şimali Afrika sahasında dündenberi yeni bir değişiklik olmamıştır. Yalnız Bardiyayı müdafaa eden Alman ve İtalyanların 5000 kişi olduğu, bunlardan hayatta kalanların İngiliz İmparatorluk kuvvetleri tarafından esir edildiği, esirlerin arasında bir Alman generali bulunduğu gibi pek çok da malzeme iğtinam edildiği anlaşılmıştır.

Dünkü yazımızda Alman - İtalyanların Girid adasından hava yolile Bardiya ve Sollum'a neden dolayı yardımlar yapamamış olduklarının sebeblerinden bahsetmiştik. Bugünkü yazımızda da bu sebeblerin en mühimmini çok şiddetli yağmurlar neticesinde Girid'deki hava meydanlarının su altında kalmış olmalarının teşkil ettiğini, Almanlarla İtalyanların denizaltılarla yapmağa teşebbüs ettikleri yardımların ise maksadı temin etmediğini ve bunlardan üçünün batırılarak müretteba-tının esir edilmiş olduklarını kaydedeceğiz. İngilizlerin de orta Akdenizde muhribleri batmıştır.

Ancak Bardiyanın sukutuna, Sollumun tehlikeli bir duruma girmesine ve Agedabya bölgesindeki vaziyetin de henüz sarih olmamasına rağmen bundan evvelki yazılarımızdan birinde derpeyan ettiğimiz bir fıkrayı tekrarlamaktan geri duramıyacağımı: «Şimali Afrika sahasile Akdeniz havzasında yeni sürprizler için sebebler vardır».

K. D.

San'ate dair

(Baş tarafı 3/1 de)

temaşa edebiyatına güzel verimler temin etmesi zamanının hulûlüne dikerek durmak lâzım geliyor.

★

Genç nesle mensub şairlerin sahneye verdikleri eserlerden hatıra gelenleri kaydedeceğimi söylemiştim:

Başta vücudile iftihar olunan, bir eli eski an'anelerde bir eli yeni şiir hareketlerinde, pek güzide şair Faruk Nafiz geliyor:

Onun «Kahraman», «Canavar», «Öz yurd», «Akın» isminde temaşa eserlerinden bahsolunduğuna vâkıfım; galiba bunlardan birkaçı, belki hepsi şurada burada, Halkevlerinde, hususî toplantılarda temsil edilmiştir. Ne tesir hâsıl etti? Nazmın hiç şüphe olunamayacak güzelliklerine terceman olabilecek mümessiller - tabiatile meslek dışında - bulunabildi mi? Bizde böyle meslek haricinde gençlerden pek iyi mümessil kabiliyetini gösterenlerin de mevcudiyeti söyleniyor.

Bu şairler arasında Yaşar Nabiyi de zikretmek lâzımdır. Her sahada türlü muvaffak mahsuller veren bu şairin kaleminden çıkma iki manzum sahne eserini tanıyorum. Bunları okudum: Mete ve «Beş devir» ve okurken hayalimde onları temsil ettim. Bunlarda «keşki şöyle olsaydı!..» dedirtecek yerlere tesadüf etmemiş olmak iddiasında bulunmayacağım, fakat şöyle olsaydı?.. dedirten yerlerinden çok daha ziyade «ne güzel!..» takdir sayhasını çıkartan yerler var elbette... Bunları hayalimde değil, bir sahnede temsil edilmiş görmeğe ne kadar heves duyuyorum!

Bu iki şairden sonra «10 inkılâb» ve «Yaman» namında iki manzum eser yazmış olan Vasfi Mahiri, bir de genç yaşında mebzul suları her vakit her yana çağlaya çağlaya boşanan Behçet Kemali zikredeceğim. Onun da Attila ve «Çoban» isminde iki sahne eseri var.

Yalnız bunları tahattür ediyorum. Hiç birini görmek te müyesser olmadı, yalnız umumî bir itiraz olarak kaydetmekten çekinmiyeceğim ki bütün bu eserlerin hepsine şamil bir kusuru var: Kısa olmak. Öyle ki, tevsi edilmesi pek lâzım görünen yerlerde insanı yarım kalmış bir neşide dinlemiş olmak dolmuşsuzluğunda bırakıyor.

Bu manzum sahne eserlerinden bahsederken zamanın en mümtaz şairlerinden biri olan Yusuf Ziyadan bahsi ileriye bırakmak iltizamında bulundum.

H. Z. Uşaklıgil

Uludağa çıkanların sayısı artıyor

Bursa, 4 (A.A.) — Kadın, erkek bir çok sporcular şehrimize gelmiştir. Uludağa çıkanların sayısı her gün biraz daha artmaktadır. Dağ otelleri tıklım tıklım dolmuş bir haldedir.

Edirnede Sakarya koşusu muvaffakiyetle yapıldı

Edirne, 4 (Hususî) — Atletizm Ajanlığı tarafından tertib edilen 4000 metrelik Sakarya koşusu kara rağmen muvaffakiyetle yapılmıştır. Birinciliği Halil, ikinciliği İbrahim, üçüncülüğü Nuri kazanmışlardır.

İhtisas mevkileri

Ankara, 4 (Hususî) — Devlet ve bankalarla müessescler barem kanunlarında bazı değişiklik yapılması bahis mevzuudur. Bu değişikliğin bilhassa ihtisas mevkilerine dair olan hükümler üzerinde olacaktır.

Brest bombalandı

Londra, 4 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Dün gece Brest doklarına bombardıman tayyareleri tarafından hücumlar yapılmıştır.

Hiç bir tayyaremiz kayıp değildir.

Yurdda ekim faaliyeti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tates ve mısır, bu yıl üzerinde önemle duracağımız ve bütün yurtda istihsalâtını en büyük rakamlara çıkaracağımız bir davadır. Gazeteci arkadaşlarımdan bu yolda teşvikkâr yazılar beklerim. Ege çiftçilerinden de bu yolda ricalarım olacaktır.»

Vekil, Çarşamba günü Ankaraya gidecektir.

Vaşington beyannamesi ve Almanya

Berlin, 4 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Matbuat dairesi reisi orta elçi Dr. Schmidt bir mülâkat esnasında, Vaşington beyannamesine karşı vaziyet almak için henüz salâhiyet almamış bulunduğunu söylemiştir.

Yabancı gazeteciler toplantısında yaptığı bu beyanatla Dr. Schmidt, sözü geçen beyanname karşısında vaziyet alınması beklenebileceğini ihsas etmiş bulunmaktadır.

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

NEVRALJİ, KIRIKLİK VE BÜTÜN AĞRILARINIZI DERHAL KESER

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde Pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 3/1 de)

oltada yemdir; yem olmazsa balık oltaya gelir mi Üçüncü Muradın paraya olan ihtiyac ve hırsı ayni derecede taşkındı; onun bu halini bilenler cariye ve oğlandan başka para ve mücevher de takdim ediyorlardı.

Bununla beraber Venedikli Hasan Paşa Kılıç Ali Paşayı şikâyet ederken padişahın para harsını değil hamiyetini vasıta edinmek istiyordu. Zira Üçüncü Murad kadın eğlencelerine çok düşkün olmasına rağmen dedelerinden kalmış olan kanunlara saygı gösterirdi; hele devletin temellerinden biri olan donanmada yolsuzluk yapılmasına hiçbir surette müsamaha edemezdi.

Hasan Paşa hadım oğlanlığından gemi reisliğine geçen eski kölesinin hikâyesini padişaha bildirecekti; lâkin ne olur ne olmaz diye bunu açıkca ve kendi imzasile yazmıya korktu; başka birinin yazısı ile onun imzası altında ve bir arzuhal şeklinde Üçüncü Murad'a haber verdi.

Padişah onu okuduğu zaman çok kızdı ve müteessir oldu. Doğrusu, Kılıç Ali Paşa değil ya, babası böyle bir şey yapsa affedemezdi; bu doğrudan doğruya devletin mahvına yürümek demekti. Hemen lâzımgelenlere emir verdi, Kılıç Ali Paşa hakkında tahkikat yapılacak, eğer nâdise gerçekten olmuşsa yalnız azlolunmakla kalmıyacak, ayrıca şiddetli ceza da göreceti; belki idam edilecekti.

Arzuhalin bazı satırlarını bugünkü türkçeye çevirerek naklediyoruz:

Köleler kullanmağa heveslî, korsan ve kurnazdır. Hattâ Cezayir Beylerbeyisi Hasan Paşanın hadım ettirdiği Ali isminde kölesini ayartıp yanına alıp yüz akçe ulûfe ile fenerli gemiye verip hiçbir şeyden çekinmeyip günahları helâl sayan zalim bir dinsizdir.»

Osmanlı tarihinde Barbaros ve Turgutlara yakın hizmette bulunarak onlar derecesinde şöhret kazanan ihtiyar deniz kurdu hakkında tahkikat başladı. Aayni zamanda bu haber hemen casuslar tarafından kendisine yetiştirildi.

Eski deniz kurdu telâşa düşmedi; kendisini yere vurmak istiyen Hasan Paşanın işi olduğunu anladığı zaman bu darbeyi sahibine çevirmek için çare düşündü. Hemen buldu; çünkü yalnız deniz işlerinde değil, böyle entrikalarda da usta bir adamdı.

Ali gerçekten Hasan Paşanın pek mahrem adamı idi; onun konağında olup biten şeylerin hepsini bilirdi. Kılıç Ali Paşa o zamana kadar böyle şeyleri öğrenmek hevesine düşmemişti. Fakat şimdi lâzımdı.

Hemen köleyi çağırdı:

— Eski efendin Hasan Paşa hazinelerini nerye saklardı, bilirsin, hele söyle!

Dedi.

Ali bir dakika durdu. Yeni efendisinden memnundu; itibarı vardı. maaşı yükseldi; bu lûtufları karşılıksız bırakmamak lâzımdı. Zaten onu memnun etmezse kimi edecekti; Bütün hayatı ve istikbali kaptan paşanın tevecciihüne ve bir emrine bağlı bulunuyordu. Bundan sonra Hasan Paşanın yanına dönmek ihtimali yoktu. Eğer dönerse mutlaka onun boynunu vurduracaktı.

— Sultanım, Cezayir Sarayının bir hamamı ve hamamda külhanı vardır. O külhan altında saklıdır.

— Ne kadardır?

— Benim bildiğim ve gördüğüm yüz otuz bin altın ile on kantar gümüştür!

Bu mutlaka hepsi değildi; başka taraflara saklanmış başka hazineleri de olduğuna şüphe yoktu. Lâkin onları Ali bilmiyordu. Hem de bu hazine şimdiki ihtiyaca, karşılaştığı tehlikeyi savuşturmağa kâfi idi.

Kılıç Ali Paşa hemen atına bindi; arkasında kethüda, çavuşlar ve levendler olduğu halde, saraya giden yolları heybetle geçti. Onun artık ikbal günlerinin sona erecğini zannedenler alay halindeki bu geçişi tuhaf buluyorlardı; lâkin dedikoduları şüphe ile karşılayanlar az değildi.

Padişaha mühim maruzatı olduğunu bildirince hemen kabul edildi. Başbaşa kaldıkları zaman Kaptan Paşa hemen paradan bahsetti. Çünkü kadınları ve eğlenceyi pek seven Üçüncü Muradın parayı da çok sevdiğini herkes biliyordu. Hattâ vezirlerin ona hediyeler takdim etmeleri âdet olmuştu; kim en ağır hediyeler verirse en yüksek mevkilere yükselirdi. İbrahim Paşa vaktile Mısırdan dönüşünde iki milyon altın lira kıymetinde hediyeler getirimşti; çok geçmeden damad olmuştu.

Kılıç Ali Paşa diyordu ki:

— Padişahım, bu arzuhali Cezayir Beylerbeyisi Hasan Paşa verdirmiştir. Bir kurnaz ve hain adamdır; pek hasisdir! Vaktile Sokullu Mehmed Paşa bile, zulm ile topladığı iki yüz bin altını müsadere ettirmişti. O zamandanberi daha pek çok para toplamıştır. Cümlesinin ne kadar olduğunu bilmem, lâkin benim malum olduğu halde hizmetkârım iken hıyanet edip defne eylediği bir para vardır ki yüz otuz bin altın ile on kantar gümüş tutar. Kasdi beni gözden düşürmek, kaptan paşa olmak, soygunculuğunu daha geniş mem leketlere yaymaktır.

Padişahın gözleri dört açılmıştı: Yüz otuz bin altın ve on kantar gümuş... Bu gerçekten az para dağildi:

— Bu akçeler ve gümüşler nerededir? Öğrenmek mümkün değil midir?

Diye sordu.

— Padişahım; işte ol hadım oğlanını bunun için yanıma almıştım; fenerli gemiye tayin edişim de dilini çözmek içindi. En sonra muvaffak oldum. Hasan Paşanın hazinesi Beylerbeyi sarayının hamamında, külhanın altında imiş. Hemen bir adam gönderilse ve gizli tutulsa elbet bulunur.

Padişah Kılıç Ali Paşa hakkındaki tahkikatı unuttu. Hemen Cezayire Defterdar İbrahim Efendiyi gönderdi. Paralar söylenen yerde bulundu; hazineye gönderildi. Padişah pek memnundu. Hasan Paşa azledilmemişti; Çünkü parayı ne şekilde toplamış olursa olsun bir gün hazineye alınmak ümidi vardı. Adalet sahibi fakat hazine için gasbedilecek serveti bulunmıyan bir paşa neye yarar ki...

İşte böylece Hasan Paşanın attığı ok geri tepmiş, kendisini vurmuştu.

Kadircan Kafi

Tunceli Vilâyeti Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş Tunceli vilâyeti dahilinde Memeki Seyithan yolu tesviyei türabiye inşaatıdır. Bu işin muhammen keşif bedeli «70.000» liradır.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

a» Eksiltme şartnamesi

b» Mukavele projesi

c» Bayındırlık işleri genel şartnamesi

d» Hususî şartname

e» Şose ve köprüler fenni şartnamesi.

f» Seridöpri

h» İstiyenleri bu işe aid evraktan şose ve köprüler şartnamesile bayındırlık işleri genel şartnamesinden maadasını «2» lira mukabilinde Tunceli nafıa müdürlüğünden satın alabilirler. Şose ve köprüler fenni şartnamesini ve bayındırlık işleri genel şartnamesini görmek istiyenler Tunceli nafıa dairesinde bedelsiz olarak görebilirler.

3 — Eksiltme 7/1/942 Çarşamba günü saat 15 de Tunceli nafıa müdürlüğü binasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 4750 lira muvakkat teminat vermesi ve aşağıdaki vesaikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

a» İhaleden en az tatil günleri hariç 3 gün evvel Tunceli vilâyetine müracaat ederek bu işe girebilmek için alınmış ehliyet vesikası.

b» Ticaret ve sanayi odası sicil vesikası.

c» Bir defa da devlete aid 50.000 liralık şose ve tesviye işini muvaffakiyetle ikmâl etmiş olduğuna dair vesika.

5 — Teklifler 3. maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Tunceli nafıa dairesindeki eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde teslim edilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3. maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve arttırma, eksiltme ve ihale kanununa uygun olarak mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak geçikmeler kabul edilmez. «11328»

Şirketihayriyeden:

Pazardan başka günler için

Bebekten Köprüye:	6.22	627	6,55	7,53	8,50	9,05	9,15	10,15
	10.22	10,50	12,05	13,35	13.50	15,12	15,22	
	17,03	13.22	18,25	19,35	19,40	20,47		
Arnavutköyünden Köprüye:	6.05	7,02	8	8,03	8,10	8,37	8,45	9,22
	9,37	10,22	12,12	13,42	15,30	16,27	17,10	
	18,15	18,32	18,42	19,47.				
Ortaköyden Köprüye:	6,17	7,15	8,10	8,15	8,50	9,35	10,35	12.25
	13.55	18,27	18,45					
Beşiktaştan Köprüye:	6,40	7,32	8,22	8,57	9,42	10 42	12.32	
	14,02	17,30	17,40	18,45	18,52			
Köprüden Beşiktaşa:	6,40	7,20	7,25	7,35	8,05	10	11,05	11,30
	13,30	1 ,30	15,40	16,20	16,55	17,20	17,30	
	18,15	18,45	19,15	19,45	19,50	21,10	21,15	
Köprüden Ortaköye:	6,40	7,35	7,55	9,35	11	11 05	13	15 »
	16,20	16,55	17,35	18,15	18,45	19,15	21,10	
Köprüden Arnavutköyüne:	6.20	6,40	7	7,35	7,55	8,40	8,50	9,25
	9.35	11	11,05	12,30	13	14	14,45	15,40
	16,20	16,30	16.55	17,35	18,15	18,45	19,15	
	21,10							
Köprüden Bebeke:	6,40	7	7,20	7,35	8,05	8,40	9 35	10
	11,05	12,30	13,30	14	14,45	16,30	16,55	
	17,35	18.15	18.45	19,15	21 15			

Pazar günleri

Bebekten Köprüye:	6,50	7	8,02	10,15	11,55	13,30	13,48
	15,12	17,02	18,12	18,20	18,32	20.47	
Arnavutköyünden Köprüye:	6,57	12,02	13,37	15,25	18,27		
Ortaköyden Köprüye:	7,07	12,15	13,50	15,50	18,40		
Beşiktaştan Köprüye:	7,17	8,53	12,22	13,57	15,57	18,47	
Köprüden Beşiktaşa:	8	9,30	11,05	11,30	14 10	14,30	17
	17,05	19,05	19,10	19,30	21,10	21,15	
Köprüden Ortköye:	8	9,30	11	11,05	14,10	17,05	19,30
	21,10						
Köprüden Arnavutköyüne:	8	9,10	9,30	11	11,05	12.30	14 14.10
	17,05	19,30	21,10				
Köprüden Bebeke:	7,15	8	9,30	9.45	10,30	11,05	12,30
	14,10	17,05	17,25	19,30	21.15		

Tramvay Pasoları

Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1941 senesinde verilmiş olan Tramvay pasoları 11/1/942 tarihinden itibaren muteber olmıyacağından, 10/1/942 akşamına kadar eski pasoların Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlük kalemine müracaatla değiştirilmesi ilgili olanlara ilân olunur. «46»

Saatli Maarif

duvar takvimleri çıktı.

Bu eşsiz ve emsalsiz takvimlerin taklidleri vardır. Aldanmamak için takvimlerin gerek kartonunda, gerek blokların üstünde (Saatli Maarif Takvimi) adına dikkat edilmesi.

Eskişehir Tayyare Fabrikası Genel Direktörlüğünden:

Fabrikamız için iyi İngilizce ve Almanca bilen iki mütercim alınacaktır. Teknik ıstılâhata vâkıf bulunanlar tercih edilir. Yapılacak imtihandaki muvaffakiyet derecesine göre 120-210 lira ücret verilecektir.

Taliblerin aşağıda yazılı evrakı müsbitelerile birlikte bir istida ile 10/2 incikânun/1942 tarihine kadar Fabrika genel direktörlüğüne müracaatları.

İmtihan günü isteklilere ayrıca mektubla bildirilecektir. (11451)

Tahsil vesikası.

Bonservis.

Askerlik vesikası.

Tercümei hal kâğıdı.

Emniyette hüsnühal kâğıdı.

İstanbul Orman Müdürlüğünden:

1 — Eskişehir Orman fidanlığı için asgari 35 metre yüksekliğe saatte 40 ton su çıkarabilecek mazot ile işler saatte 10 kilovat takatli elektrik jeneratörü ile birlikte tam dizel tipi bir motör kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Fenni idari şartnameleri ve mukavele örneği İstanbul Orman Müdüriyetinde görülebilir.

3 — Muvakkat teminat 800 liradır.

4 — İhale 12.1.942 Pazartesi günü sat 14 de İstanbul Vilâyet Konağında Orman Müdüriyeti Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

5 — Teklif mektublarının ihale günü saat 12 ye kadar mezkûr komisyona tevdii lâzımdır. «11367»

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: C. Hikmet

SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGIL

AYDA 10 LİRA TAKSİTLE

Taşra müşterilerimiz için pırlantalı ve elmaslı saatlerin yeni modelleri gelmiştir. Emsali gibi 15 sene teminatlıdır. Taşradan sipariş etmek istiyenlere kataloğ gönderilir. Mektubla (İstanbul posta kutusu 184) adresine müracaat.